БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
Заједничка комисија за економске реформе и развој

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM
Zajednička komisija za ekonomske reforme i razvoj
Zajedničko povjerenstvo za ekonomske reforme i razvoj

Broj: 03/3-02-4-907/24
Sarajevo, 3. 7. 2024.

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO
03-07-2024

| PRIMLJENO: | | | |
|---|---|---|---|
| Organizaciona jedinica | Klasifikaciona oznaka | Redni broj | Broj priloga |
| | | | |

**KOLEGIJ DOMA NARODA**
**PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE**

**Predmet: Dopuna Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH** – prijedlog,

Poštovani,

U privitku Vam, kao ovlašteni predlagatelj, sukladno članku 174. Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 58/14, 88/15, 96/15 i 53/16) (u daljnjem tekstu: Poslovnik), dostavljam Prijedlog dopune Poslovnika, koji je usvojilo Zajedničko povjerenstvo za ekonomske reforme i razvoj Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na 8. sjednici, održanoj 23. 4. 2024. godine. Uz navedeni prijedlog dostavljam odredbe članka Poslovnika koje se dopunjuju te pročišćeni tekst Poslovnika.

S poštovanjem,

**Privitak: kao u tekstu**

Dostavljeno:
- naslovu
- a/a

Predlagetelj izaslanik u Domu naroda

**Ilija Cvitanović**

**PRIJEDLOG**

Na temelju članka IV.3. b) i d) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 174. Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH", br. 58/14, 88/15, 96/15 i 53/16), Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na _____ sjednici, održanoj _____ godine, donio je

**DOPUNU POSLOVNIKA DOMA NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE**

Članak 1.

U Poslovniku Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH", br. 58/14, 88/15, 96/15 i 53/16), u članku 51. stavku (1) točki f) iza riječi: „obnove i" dodaje se riječ „održivog", a iza riječi „Hercegovine" umjesto interpunkcijskog znaka točka-zarez stavlja se interpunkcijski znak zarez i dodaje riječ „uključujući".

U točki f) dodaju se alineje koje glase:

1) provedbu dokumenata koji doprinose realiziranju održivog razvoja i međunarodnih obveza u području održivog razvoja u Bosni i Hercegovini;
2) planiranje financiranja razvojnih prioriteta definiranih u strateškim dokumentima Bosne i Hercegovine, a koji doprinose realiziranju održivog razvoja u Bosni i Hercegovini;
3) odnose s tijelima nadležnim za praćenje realiziranja održivog razvoja u Bosni i Hercegovini;
4) usklađivanje strateških dokumenata Bosne i Hercegovine s dokumentima koji doprinose realiziranju održivog razvoja u Bosni i Hercegovini i analizom njihove primjene;
5) provedbu dokumenata koji se odnose na realiziranje održivog razvoja i međunarodnih obveza iz područja održivog razvoja u Bosni i Hercegovini;".

U stavku (2) iza riječi: „obnove i" dodaje se riječ „održivog".

Članak 2.

Ova dopuna Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine stupa na snagu sljedećega dana od dana objave u „Službenom glasniku BiH".

Broj:
Sarajevo, godine

Predsjedatelj
Doma naroda

_____

**Obrazloženje**

**USTAVNA OSNOVA**

Ustavna osnova za donošenje dopune Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine je sadržana u članku IV.3.b) i d) Ustava Bosne i Hercegovine.

**RAZLOZI ZA DONOŠENJE**

Bosna i Hercegovina obvezala se u rujnu 2015. godine, sa 192 države članice Ujedinjenih naroda, da će provesti Agendu 2030, koja predstavlja plan djelovanja za prosperitet i dobrobit ljudi i planeta. Agenda 2030 sastoji se od 17 ciljeva i 169 podciljeva održivog razvoja, a u Okviru za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u BiH (u daljnjem tekstu: SDG okvir) ti su podciljevi sagledani u kontekstu BiH. SDG okvir trenutačno je jedini razvojni dokument usvojen na svim razinama vlasti u BiH. Bosna i Hercegovina tako je prepoznala značaj i potencijal provedbe SDG-a kao mogućnost znatnog unaprjeđenja društvenih, ekonomskih i okolišnih aspekata života u zemlji. SDG okvir utemeljen je na procjeni ključnih trendova održivog razvoja, prilika i prepreka, posebno u kontekstu pristupanja BiH Europskoj uniji, pa su tako njime utvrđena tri smjera održivog razvoja: Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom, Pametan rast i Društvo jednakih mogućnosti, kao i dvije horizontalne teme: ljudski kapital za budućnost i načelo „Nitko ne smije biti isključen".

Odlukom Vijeća ministara BiH iz *Službenog glasnika BiH* broj 54/23 formirana je Interresorna radna skupina za praćenje primjene Ciljeva održivog razvoja (SDG Vijeće), kao privremeno tijelo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine čija je zadaća predstavljati napredak BiH u provedbi SDG-a, kako u godišnjim izvješćima Vijeću ministara BiH tako i u međunarodnim izvješćima i na konferencijama te prezentacijama k lokalnim akterima. Cilj SDG Vijeća također je potaknuti angažman šireg spektra socioekonomskih partnera u proces provedbe SDG okvira u BiH te podići svijest o njihovoj važnosti.

Godine 2019. BiH je predstavila svoje prvo Dobrovoljno izvješće (VNR) o provedbi SDG-a na Političkom forumu na visokoj razini u New Yorku, a 2023. drugo. Ovo su sveobuhvatno izvješće zajednički pripremile relevantne institucije sa svih razina vlasti u BiH. U posljednjem VNR-u istaknuta su ne samo postignuća i dobre prakse, već su prepoznate i prepreke koje onemogućavaju značajniji napredak u nekoliko područja. Naglašava se imperativna potreba za usredotočavanjem napora na inovativne mehanizme financiranja kako bi se pokrenuli projekti usklađeni s SDG-ima, jačanje privatnog sektora i poboljšanje još uvijek nedovoljno razvijenih javno-privatnih partnerstava.

U postizanju održivog razvoja zakonodavna tijela igraju značajnu ulogu kao glavni institucionalni akteri odgovorni za donošenje zakona, usvajanje proračuna, osiguravanje odgovornosti za učinkovitu primjenu i zastupanje građana. Stoga su ključni u procesu operacionalizacije Ciljeva održivog razvoja (SDG-a) u konkretne politike i mjere. Članovi zakonodavnih tijela pozicionirani su kao posrednici između građana i javnih institucija, što im omogućuje da se zalažu za politike usmjerene na građane i zakonodavstvo koje trebaju osigurati da nitko ne bude izostavljen iz razvojnih procesa i rezultata. Stoga je iznimno važno što parlamenti imaju odgovarajući institucionalni okvir kroz koji bi se osigurao sveobuhvatan pogled na politike održivog razvoja.

## PRINCIPI NA KOJIMA JE ZASNOVAN PRIJEDLOG DOPUNE POSLOVNIKA

SDG okvir služi za usmjeravanje tekućih i nadolazećih procesa strateškog planiranja u BiH, uključujući Republiku Srpsku, Federaciju BiH, kao i Brčko distrikt BiH. Strategije razvoja svih razina vlasti, kao i Strateški okvir BiH, potpuno su usklađeni sa SDG okvirom. Pored toga, SDG okvirom utvrđuju se i konkretni podciljevi te pokazatelji putem kojih će se mjeriti napredak.

## PROCJENA FINANCIJSKIH SREDSTAVA

Za primjenu ove dopune Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine nisu neophodna financijska sredstva.

H

## Članak 51.

## (Zajedničko povjerenstvo za ekonomske reforme i razvoj)

(1) Zajedničko povjerenstvo za ekonomske reforme i razvoj razmatra pitanja koja se odnose na:

a) ekonomske reforme koje su u nadležnosti institucija BiH;

b) prijedloge reformi ili inicijative za izmjene zakona koje Povjerenstvu dostavljaju predstavnici građanskog društva odnosno udruge gospodarstvenika, unije poslodavaca, sindikata, agencija za regionalni razvoj, udruge građana ili drugih nevladinih interesnih skupina;

c) monetarnu politiku;

d) politiku vanjskog zaduživanja;

e) odnose s međunarodnim financijskim institucijama;

f) politiku i program obnove i razvoja Bosne i Hercegovine;

g) utvrđivanje mjera ekonomske politike;

h) fiskalnu i kreditnu politiku Bosne i Hercegovine;

i) politiku bankarstva;

j) statistiku, mjere i standarde.

(2) Povjerenstvo razmatra i druga pitanja iz područja ekonomskih reformi, obnove i razvoja Bosne i Hercegovine.

# POSLOVNIK DOMA NARODA
## PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
(Neslužbeni pročišćeni tekst)

Parlamentarna skupština
Bosne i Hercegovine
Tajništvo PSBiH
Zakonodavno-pravni sektor
Informacijsko-dokumentacijski sektor
Odjel za izdavačku djelatnost i publikacije

Za izdavača:
Kolegij Tajništva PSBiH

Glavna urednica:
Lejla Tafro-Sefić,
rukovoditeljica Indok sektora

Urednik:
Edin Isanović

Lektorica:
Tamara Čapelj

Korektura:
Željka Omeragić

DTP:
Željka Omeragić

Štampa: "BLICDRUK" d.o.o. Sarajevo

Izdanja Parlamentarne skupštine BiH
Publikacija broj: 110
Sarajevo, 2023. godine

# POSLOVNIK DOMA NARODA
## PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
(Neslužbeni pročišćeni tekst)

Ovaj neslužbeni pročišćeni tekst sadrži: Poslovnik Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 58/14); Izmjene Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 88/15) - označeno **podebljanim slovima**; Izmjene i dopune Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 96/15) - označeno *kosim slovima*; Poslovnik o dopunama Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 53/16) - označeno podvučenim slovima.

Ovaj pročišćeni tekst predstavlja neslužbenu verziju i na njega se ne može pozivati prilikom službene upotrebe.

# POSLOVNIK
# DOMA NARODA
# PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
# BOSNE I HERCEGOVINE

## (Neslužbeni pročišćeni tekst)
## ("Službeni glasnik BiH", br. 58/14, 88/15, 96/15 i 53/16)

**POGLAVLJE I. Konstituiranje Doma**
**Odjeljak A. Konstituiranje Doma**

### Članak 1.
### (Organiziranje i rad Doma)

Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Dom) organizira se i radi u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav BiH), zakonom i ovim Poslovnikom.

### Članak 2.
### (Konstituirajuća sjednica)

(1) Dom se konstituira održavanjem prve sjednice u tome mandatu, a konstituiranje je završeno izborom predsjedatelja i dva zamjenika predsjedatelja.

(2) Prvu sjednicu Doma nakon izbora saziva Kolegij Doma iz prethodnog saziva, ako zakonom nije drukčije propisano.

(3) Dok se ne izabere predsjedatelj, prvom sjednicom predsjeda najstariji izabrani ili najstariji izabrani nazočni izaslanik kao privremeni predsjedatelj.

(4) Nakon što otvori prvu sjednicu, privremeni predsjedatelj čita popis izaslanika.

### Članak 3.
### (Svečana izjava)

Izaslanici preuzimaju dužnost zajedničkim davanjem i pojedinačnim potpisivanjem svečane izjave, koja glasi: "Obvezujem se da ću savjesno obavljati povjerene mi dužnosti; poštivati Ustav Bosne i Hercegovine; u potpunosti provoditi Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini; štititi i zauzimati se za ljudska prava i temeljne slobode; te štititi interese i ravnopravnost svih naroda i građana."

## Odjeljak B. Klubovi naroda

### Članak 4.
### (Način osnivanja klubova naroda)

(1) Nakon što izaslanici daju svečanu izjavu, Dom osniva tri kluba izaslanika konstitutivnih naroda (u daljnjem tekstu: klubovi naroda):

a) Klub izaslanika bošnjačkoga naroda;

b) Klub izaslanika hrvatskoga naroda;

c) Klub izaslanika srpskoga naroda.

(2) Klubovi naroda osnivaju se kao oblik djelovanja izaslanika u Domu, naročito u pripremi, predlaganju i razmatranju točaka dnevnog reda sjednice Doma.

### Članak 5.
### (Organiziranje klubova naroda)

Svaki klub naroda samostalno uređuje svoju organizaciju i način rada te bira predsjedatelja i zamjenika predsjedatelja.

### Članak 6.
### (Uvjeti za rad klubova naroda)

(1) Radi stvaranja uvjeta za sudjelovanje u aktivnostima Doma, klubovi naroda imaju pravo na službene prostorije, financijska sredstva, administrativne, tehničke i druge uvjete za rad.

(2) O načinu i mogućnostima korištenja prava iz stavka (1) ovoga članka odlučuje Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove.

## Odjeljak C. Predsjedatelj, prvi i drugi zamjenik predsjedatelja Doma

### Članak 7.
### (Izbor predsjedatelja i zamjenika predsjedatelja Doma)

(1) Nakon što su osnovani klubovi naroda, Dom između svojih članova bira po jednoga predstavnika iz svakog konstitutivnog naroda koji će obnašati dužnosti: predsjedatelja, prvoga zamjenika predsjedatelja i drugoga zamjenika predsjedatelja Doma. Predsjedatelj ne može biti izabran iz istog konstitutivnog naroda kao predsjedatelj Zastupničkog doma.

(2) Svaki klub naroda i svaki izaslanik imaju pravo predlagati kandidate za ove dužnosti. Nakon što se utvrdi lista kandidata za svako mjesto, glasuje se. Ako za jedno mjesto ima više kandidata, prvo se glasuje za kandidata kojega je predložio klub naroda.

(3) Ako od više kandidata za jedno mjesto nijedan kandidat nije dobio potrebnu većinu ili su dobili jednak broj glasova, glasovanje se ponavlja za dva kandidata koji su dobili najviše ili jednak broj glasova.

(4) Odluka o izboru donosi se na način utvrđen za odlučivanje u Domu. U slučaju usuglašavanja, usuglašavanje će obaviti predsjedatelji klubova naroda. Ako usuglašavanje ne uspije, glasovanje se ponavlja.

(5) Ako nijedan kandidat nije dobio potrebnu većinu, glasovanje se u cijelosti ponavlja.

## POGLAVLJE II. Prava i dužnosti izaslanika

### Članak 8.
### (Sudjelovanje u radu)

(1) Izaslanik ima prava i dužnosti utvrđene Ustavom BiH, zakonom, odlukom, Kodeksom ponašanja zastupnika i izaslanika u Parlamentarnoj skupštini BiH (u daljnjem tekstu: Kodeks) i ovim Poslovnikom.

(2) Izaslanik ima pravo i dužnost biti nazočan sjednici Doma i sjednici povjerenstava Doma čijim je članom. On sudjeluje u njihovom radu i angažira se na pronalaženju rješenja i donošenju odluka kojima se osigurava izvršenje ustavnih nadležnosti institucija BiH.

(3) U ostvarivanju svojih dužnosti izaslanik može sudjelovati u radu povjerenstava čiji nije član, osim u radu Zajedničkog povjerenstva za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, bez prava glasa.

(4) Izaslanik koji je spriječen biti nazočan sjednici Doma ili sjednici povjerenstva čijim je članom ili koji mora napustiti sjednicu za vrijeme njezina trajanja, na vrijeme obavještava predsjedatelja Doma ili predsjedatelja povjerenstva i iznosi razloge svoje izočnosti.

**Članak 9.**
**(Izaslaničke inicijative)**

Izaslanik ima pravo inicirati usvajanje, izmjene ili dopune Ustava BiH, zakona i drugih akata, te primjenjivati druge postupke sadržane u ovome Poslovniku.

**Članak 10.**
**(Obavještavanje izaslanika i dostava materijala)**

Izaslanika se, u skladu s Poslovnikom, pravovremeno obavještava o aktivnostima Doma i dostavlja mu se odgovarajući materijal.

**Članak 11.**
**(Prava i dužnosti izaslanika)**

(1) Izaslanik ima pravo na slobodu djelovanja i izražavanja.

(2) Izaslanik je dužan baviti se pitanjima od političkog i javnog interesa.

(3) Izaslanik ostvaruje prava i dužnosti iz st. (1) i (2) ovoga članka u Parlamentarnoj skupštini BiH, u domaćim i međunarodnim institucijama u koje je izabran kao izaslanik – predstavnik Parlamentarne skupštine BiH, komuniciranjem s građanima, nevladinim organizacijama, predstavnicima svih razina vlasti i političkih stranaka u Bosni i Hercegovini, predstavnicima drugih država, međunarodnih organizacija, na javnim skupovima, te putem sredstava javnog informiranja.

**Članak 12.**
**(Čuvanje tajnosti)**

(1) Izaslanik je obvezan štititi tajne podatke u skladu s odredbama Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH, kao i osobne podatke u skladu s drugim mjerodavnim zakonima.

(2) Prije nego što materijali budu dostavljeni izaslaniku, predsjedatelj Doma i predsjedatelji povjerenstava Doma odlučuju o stupnju povjerljivosti materijala pripremljenog u Domu, u skladu sa zakonom.

**Članak 13.**
**(Radnopravni status izaslanika)**

Izaslanik koji ima status stalno zaposlenog u Parlamentarnoj skupštini BiH ima pravo na plaću za obavljanje dužnosti i druge naknade, u skladu sa zakonom i odlukama Zajedničkog povjerenstva za administrativne poslove, a svi izaslanici imaju pravo na izaslanički paušal, te pravo na naknadu određenih materijalnih troškova.

**Članak 14.**
**(Izaslanička iskaznica)**

(1) Izaslaniku se izdaju izaslanička iskaznica i glasačka kartica s brojem, za čije je korištenje odgovoran. Izaslanička iskaznica i glasačka kartica s brojem ne mogu se davati nijednoj drugoj osobi ni izaslaniku.

(2) U izaslaničkoj iskaznici obvezno se navode: ime i prezime izaslanika, imunitetno pravo i druga prava određena zakonom.

(3) Kolegij Doma utvrđuje sadržaj, oblik i način vođenja evidencije o izaslaničkoj iskaznici i glasačkoj kartici s brojem.

(4) Tajnik Doma, u dogovoru s nositeljem iskaznice, zadužen je za upisivanje podataka u iskaznicu, njezino izdavanje i vođenje evidencije.

**Članak 15.**
**(Imunitet)**

**Člankom 1. Izmjena Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 88/15 - stupio na snagu 25. 11. 2015.) članak 15. izmjenjen.**

**(1) U skladu s Ustavom BiH i zakonom, zastupnik[1] neće biti kazneno ili građanski odgovoran za bilo koji postupak učinjen u okviru svojih dužnosti u Parlamentarnoj skupštini BiH.**

**(2) Odluku o tome je li postupak učinjen u okviru dužnosti u Parlamentarnoj skupštini BiH donosi nadležni sud u skladu sa Zakonom o imunitetu BiH.**

[1]Terminologija je pogrešna jer treba stajati "izaslanik"

### Članak 16.
### (Ostavka izaslanika)

Izaslanik ima pravo podnijeti ostavku na izaslaničku dužnost u skladu sa zakonom, o čemu obavještava predsjedatelja Doma.

## POGLAVLJE III. Ustrojstvo Doma
## Odjeljak A. Kolegij Doma i Zajednički kolegij obaju domova Parlamentarne skupštine BiH

### Članak 17.
### (Kolegij Doma)

(1) Kolegij Doma čine: predsjedatelj te prvi i drugi zamjenik predsjedatelja Doma.

(2) U sastavu Kolegija Doma nastojat će se osigurati zastupljenost oba spola.

(3) Predsjedatelj te prvi i drugi zamjenik predsjedatelja Doma imaju pravo podnijeti ostavku na tu dužnost, koju podnose Domu u pisanom obliku ili usmeno na sjednici Doma.

(4) Predsjedatelj ili zamjenik predsjedatelja Doma koji podnese ostavku može zatražiti hitnu raspravu u vezi s ostavkom. Ako i nakon rasprave ostane pri ostavci, upražnjeno mjesto popunjava se u skladu s odredbama ovoga Poslovnika.

(5) U slučajevima kada je jedan od članova Kolegija Doma spriječen biti nazočan sjednici Kolegija Doma ili Doma, može ga zamijeniti predsjedatelj kluba naroda čiji je član izočni član Kolegija Doma ili izaslanik kojega on ovlasti.

(6) Predstavnik izočnog člana Kolegija Doma ovlašten je sudjelovati u radu Kolegija Doma i Zajedničkog kolegija obaju domova Parlamentarne skupštine BiH, te glasovati o odlukama koje kolegiji donose u skladu s ovim Poslovnikom.

(7) U slučaju da mjesto predsjedatelja, prvog ili drugog zamjenika predsjedatelja Doma ostane upražnjeno, Dom bira jednog od svojih članova iz istog konstitutivnog naroda kojemu pripada i izočni predsjedatelj ili zamjenik predsjedatelja, koji će popuniti upražnjeno mjesto.

### Članak 18.
### (Nadležnosti Kolegija Doma)

Kolegij Doma nadležan je za:

a) stvaranje pretpostavki za potpuno ostvarivanje prava i dužnosti izaslanika koja su u vezi s obnašanjem njihove dužnosti;

b) ostvarivanje suradnje sa Zastupničkim domom, uključujući održavanje zajedničke sjednice obaju domova Parlamentarne skupštine BiH na zahtjev Kolegija Zastupničkog doma, i za održavanje sjednice Zajedničkog kolegija obaju domova Parlamentarne skupštine BiH;

c) ostvarivanje prava i dužnosti Doma prema Predsjedništvu BiH i Vijeću ministara BiH, u skladu s Ustavom BiH, zakonom i ovim Poslovnikom;

d) razmatranje inicijativa i prijedloga podnesenih Domu u vezi s njihovom usklađenošću s ovim Poslovnikom;

e) odlučivanje o tome koje je povjerenstvo nadležno za razmatranje prijedloga zakona i drugih inicijativa;

f) konzultacije s Kolegijem Zastupničkog doma u vezi s utvrđivanjem godišnjeg kalendara sjednica;

g) utvrđivanje prijedloga za imenovanje i razrješenje tajnika Doma i tajnika Zajedničke službe Tajništva Parlamentarne skupštine BiH;

h) imenovanje i razrješenje rukovodećih državnih službenika, na prijedlog Kolegija Tajništva Parlamentarne skupštine BiH i u skladu s Odlukom o ustroju Tajništva Parlamentarne skupštine BiH;

i) ostvarivanje suradnje s političkim strankama, organizacijama i udrugama građana;

j) odlučivanje o tumačenju ovoga Poslovnika, dok pitanje ne uredi Dom;

k) konzultacije u vezi s pripremom dnevnog reda sjednice Doma;

l) sva druga pitanja koja bi mogla utjecati na rad Doma i obavljanje i drugih poslova koje mu Dom ili mu se ovim Poslovnikom stavljaju u nadležnost.

**Članak 19.**
**(Sazivanje sjednica i donošenje odluka Kolegija Doma)**

(1) Kolegij Doma sastaje se po potrebi, a najmanje jednom u 15 dana.

(2) Sjednicu Kolegija Doma saziva predsjedatelj Doma u roku od sedam dana na zahtjev bilo kojeg člana Kolegija Doma. Ako je predsjedatelj spriječen ili odbije sazvati sjednicu Kolegija Doma na zahtjev ostalih članova Kolegija Doma, jedan od tih članova može sazvati sjednicu Kolegija Doma, u roku od sedam dana.

(3) Kvorum čine dva člana Kolegija Doma. Kolegij Doma donosi svoje odluke konsenzusom nazočnih članova. Ako napori za postizanje konsenzusa ne uspiju, odluke donosi Dom.

## Članak 20.
## (Drugi sudionici na sjednicama Kolegija Doma)

(1) Sjednici Kolegija Doma, prema potrebi, mogu biti nazočni i ostali izaslanici i osobe koje pozove predsjedatelj, a koji nemaju pravo odlučivanja.

(2) Na sjednice ili dijelove sjednica Kolegija Doma na kojima se razmatraju pitanja iz članka 18. točke k) ovoga Poslovnika i u drugim slučajevima, prema ocjeni Kolegija Doma, poziva se predstavnik Vijeća ministara BiH. Stav predstavnika Vijeća ministara BiH ne utječe na usvajanje odluke.

## Članak 21.
## (Zajednički kolegij obaju domova Parlamentarne skupštine BiH)

*Člankom 1. Izmjena i dopuna Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 96/15 - stupio na snagu 16. 12. 2015. godine) u stavku (5), iza točke c), dodaje se nova točka d), a dosadašnje točke d), e), f) i g) postaju točke e), f), g) i h).*

(1) Sjednica Zajedničkog kolegija obaju domova Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: Zajednički kolegij) održava se najmanje jednom mjesečno.

(2) Zajedničkim kolegijem naizmjence predsjedaju predsjedatelji domova. Prvu sjednicu Zajedničkog kolegija sazivaju predsjedatelji obaju domova Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: oba doma). Sljedeću sjednicu saziva predsjedatelj doma koji predsjeda sjednicom. Ako je predsjedatelj Doma naroda ili Zastupničkog doma spriječen ili ako odbije sazvati sjednicu Zajedničkog kolegija, sjednicu Zajedničkog kolegija može sazvati svaki od njegovih zamjenika.

(3) Kvorum čini većina članova Zajedničkog kolegija, pod uvjetom da su nazočna najmanje dva člana iz svakog doma. Zajednički kolegij donosi odluke konsenzusom onih članova koji su nazočni i koji glasuju. Ako napori za postizanje konsenzusa ne uspiju, konačne odluke donose domovi.

(4) Kada se tako odluči, u radu Zajedničkog kolegija mogu sudjelovati predstavnici klubova naroda i klubova zastupnika.

(5) Zajednički kolegij nadležan je za:

a) iniciranje i koordiniranje međuparlamentarne suradnje;

b) imenovanje članova privremenih izaslanstava koja sudjeluju na međuparlamentarnim skupovima, o čemu obavještavaju klubove naroda i klubove zastupnika;

c) odlučivanje o načinu i rokovima rasprava u vezi s odlukama koje zahtijevaju odobrenje obaju domova;

*d) u skladu s člankom 25. stavak (2) Kodeksa, razmatra žalbe izaslanika na odluke Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava kojima je izrečena mjera o povredi Kodeksa;*

e) utvrđivanje kriterija za izbor članova stalnih izaslanstava Parlamentarne skupštine BiH;

f) sazivanje i organiziranje zajedničke sjednice obaju domova;

g) sazivanje zajedničkih sastanaka s Vijećem ministara BiH;

h) obavljanje i drugih poslova koje mu domovi stavljaju u nadležnost i koji su utvrđeni poslovnicima domova.

## Odjeljak B. Predsjedatelj Doma

### Članak 22.
### (Rotacija na dužnosti predsjedatelja Doma i predsjedanje sjednicama)

(1) Predsjedatelj Doma automatski se rotira na toj dužnosti, bez glasovanja, svakih osam mjeseci, počevši od dana izbora predsjedatelja.

(2) Ako predsjedatelj Doma nije nazočan sjednici Doma, dužnost predsjedatelja obnaša prvi zamjenik predsjedatelja Doma. Ako prvi zamjenik predsjedatelja nije nazočan sjednici Doma, dužnost predsjedatelja obnaša drugi zamjenik predsjedatelja Doma.

### Članak 23.
### (Dužnosti predsjedatelja Doma)

(1) Predsjedatelj Doma:

a) predstavlja Dom;

b) sudjeluje u pripremi, saziva i predsjeda sjednicom Doma;

c) sudjeluje u pripremi, saziva i predsjeda sjednicom Kolegija Doma;

d) inicira raspravu o pitanjima iz nadležnosti Doma;

e) usmjerava raspravu, daje riječ sudionicima u raspravi i oduzima je prema ovome Poslovniku;

f) ograničava trajanje rasprave u vezi s jednim ili više pitanja, ako je potrebno, kako bi se osiguralo razmatranje usvojenog dnevnog reda u cjelini;

g) poduzima sve potrebne mjere kako bi se osigurala mirna i uredna rasprava, uključujući i odgode za kraće vrijeme;

h) brine o dosljednoj primjeni ovoga Poslovnika;

i) zadužen je za primjenu načela javnosti rada Doma i povjerenstava Doma;

j) stvara pretpostavke za potpuno ostvarivanje prava i obavljanje dužnosti izaslanika u Domu iz nadležnosti Doma;

k) potpisuje zakone i druge akte koje Dom usvoji;

l) daje upute tajniku Doma u vezi s obavljanjem zadataka i dužnosti;

m) obavlja druge dužnosti u skladu s odlukama Doma.

(2) U obavljanju spomenutih dužnosti, predsjedatelj Doma konzultira se sa zamjenicima predsjedatelja.

(3) U slučaju spriječenosti predsjedatelja, dužnost predsjedatelja preuzima prvi zamjenik predsjedatelja, a u njegovoj izočnosti drugi zamjenik predsjedatelja.

## Odjeljak C. Opće odredbe o povjerenstvima Doma

### Članak 24.
### (Osnivanje povjerenstava)

Dom osniva stalna i privremena povjerenstva Doma i, zajedno sa Zastupničkim domom, zajednička stalna i privremena povjerenstva obaju domova Parlamentarne skupštine BiH.

### Članak 25.
### (Privremena povjerenstva Doma)

(1) Dom svojim zaključkom može, na prijedlog izaslanika ili kluba naroda, osnovati privremena povjerenstva Doma ili, na prijedlog Zastupničkog doma, privremena zajednička povjerenstva:

a) povjerenstva za provedbu ili pripremu određenog akta ili pitanja,

b) istražna povjerenstva.

(2) Predlagatelj je dužan predložiti ciljeve i zadaću povjerenstva.

(3) Dom zaključkom utvrđuje zadaću i sastav povjerenstva.

## Članak 26.
## (Imenovanje članova povjerenstava)

(1) Dom imenuje članove povjerenstava. Imenovanje mora biti u skladu s raspodjelom mjesta u Domu.

(2) Stalna povjerenstva imaju šest članova, dok privremena povjerenstva Doma mogu imati do šest članova. Povjerenstva se popunjavaju razmjerno klubovima naroda u Domu, od kojih su dvije trećine članova izabrani s teritorija Federacije BiH, a jedna trećina s teritorija Republike Srpske.

(3) Prvu sjednicu povjerenstva saziva tajnik Doma.

(4) Povjerenstvo između svojih članova bira predsjedatelja te prvog i drugog zamjenika predsjedatelja. Oni se biraju iz tri konstitutivna naroda.

(5) Do izbora predsjedatelja sjednicom predsjeda najstariji izabrani član povjerenstva.

## Članak 27.
## (Mišljenja, prijedlozi i izvješća povjerenstva)

(1) Povjerenstvo daje mišljenja, podnosi prijedloge i izvješća Domu i obavlja druge poslove kako je propisano ovim Poslovnikom ili zakonom. Povjerenstvo odlučuje o pitanjima koja mu Dom prenese u nadležnost, s tim što se na povjerenstvo ne može prenijeti nadležnost za usvajanje zakona.

(2) Povjerenstvo jednom godišnje podnosi Domu izvješće o svome radu.

## Članak 28.
## (Organiziranje rada povjerenstva)

Predsjedatelj povjerenstva, u suradnji s njegovim tajnikom, organizira rad povjerenstva. Predsjedatelj povjerenstva ima iste ovlasti i kompetencije kao predsjedatelj Doma, primijenjeno na postupke i rasprave u povjerenstvu.

## Članak 29.
## (Pvi i drugi zamjenik predsjedatelja povjerenstva)

(1) Ako predsjedatelj povjerenstva nije nazočan sjednici povjerenstva, dužnost predsjedatelja obavlja prvi zamjenik predsjedatelja. Ako prvi zamjenik predsjedatelja nije nazočan sjednici povjerenstva, dužnost predsjedatelja obavlja drugi zamjenik predsjedatelja.

(2) Ako mjesto predsjedatelja povjerenstva ili jednog od njegovih zamjenika ostane upražnjeno, povjerenstvo određuje jednog od svojih članova da privremeno popuni upražnjeno mjesto i o tome obavještava Dom.

**Članak 30.**
**(Sazivanje sjednica povjerenstva)**

(1) Sjednicu povjerenstva saziva predsjedatelj povjerenstva na vlastitu inicijativu i na prijedlog Kolegija Doma ili zamjenika predsjedatelja tog povjerenstva ili najmanje jedne trećine članova povjerenstva, kao i u slučaju iz članka 29. stavka (1) ovoga Poslovnika.

(2) Predsjedatelj saziva sjednicu povjerenstva pet dana prije održavanja sjednice, osim ako ne postoje opravdani razlozi za njezino sazivanje u kraćem roku. Izaslaniku se na vrijeme dostavlja materijal koji je u vezi s dnevnim redom sjednice.

(3) Ako predsjedatelj povjerenstva ne sazove sjednicu kada se to od njega zatraži, sjednicu saziva jedan od zamjenika predsjedatelja povjerenstva.

(4) Sjednici povjerenstva mogu biti nazočni izaslanici koji nisu članovi tog povjerenstva, kao i stručnjaci za pojedina područja, bez prava odlučivanja, osim sjednici Zajedničkog povjerenstva za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH.

**Članak 31.**
**(Donošenje odluka u povjerenstvima)**

(1) Povjerenstvo odlučuje natpolovičnom većinom, uz uvjet da je nazočna najmanje većina njegovih članova.

(2) Prilikom donošenja konačnih odluka o kojima se Dom ne izjašnjava, povjerenstvo odlučuje većinom u kojoj moraju biti zastupljena sva tri konstitutivna naroda, s tim što predsjedatelj, prvi i drugi zamjenik predsjedatelja povjerenstva nastoje postići suglasnost. Ako se postigne suglasnost, o odluci se ponovno glasuje na sjednici povjerenstva.

**Članak 32.**
**(Suradnja s drugim povjerenstvima)**

Povjerenstvo surađuje s drugim povjerenstvima Doma, odgovarajućim povjerenstvima Zastupničkog doma i zajedničkim povjerenstvima obaju domova Parlamentarne skupštine BiH o pitanjima od zajedničkog interesa.

**Članak 33.**
**(Suradnja s drugim institucijama)**

U obavljanju dužnosti iz svoje nadležnosti povjerenstvo može surađivati s

odgovarajućim tijelima Predsjedništva BiH, Vijeća ministara BiH i entitetskih parlamenata, te drugim tijelima i institucijama na svim razinama vlasti, kao i s građanima i njihovim udrugama.

**Članak 34.**
**(Ovlasti povjerenstva)**

Povjerenstvo može:

a) provesti javna ili zatvorena saslušanja, samostalno ili s drugim nadležnim povjerenstvima;

b) pozivati i saslušati svjedoke iz bilo koje institucije u Bosni i Hercegovini i može od njih zahtijevati da odgovore na sva pitanja i iznesu sve činjenice i informacije, kao i one koje su tajni podatak;

c) pokrenuti pitanje odgovornosti za neodazivanje pozivu povjerenstva, davanje lažnih ili netočnih izjava povjerenstvu pod prisegom;

d) zahtijevati izvješće od bilo kojeg izabranog i imenovanog dužnosnika, službenika ili institucije;

e) zahtijevati pomoć revizora;

f) zatražiti pomoć neovisnih stručnjaka izvan institucija u Bosni i Hercegovini.

**Članak 35.**
**(Javno saslušanje)**

(1) Javno saslušanje provodi se kada se to ocijeni potrebnim radi pribavljanja informacija ili stručnih mišljenja, sagledavanja stanja u pojedinim područjima iz nadležnosti povjerenstva i pronalaženja rješenja za određena pitanja.

(2) Odluku o provođenju saslušanja donosi Dom ili povjerenstvo.

(3) Kada odluku o provođenju saslušanja donosi Dom, Kolegij Doma obavještava povjerenstvo koje je određeno za provođenje saslušanja. Odluka Doma sadrži:

a) predmet saslušanja,

b) imena osoba koje je potrebno pozvati,

c) rok za provođenje saslušanja.

(4) Kada odluku o provođenju saslušanja donosi povjerenstvo, predsjedatelj povjerenstva upoznaje Kolegij Doma, a kada odluku o provođenju saslušanja donosi zajedničko povjerenstvo obaju domova Parlamentarne skupštine BiH, predsjedatelj povjerenstva upoznaje kolegije obaju domova. Odluka povjerenstva o provođenju saslušanja sadrži elemente iz stavka (3) ovoga članka.

(5) Povjerenstvo koje je određeno za provođenje saslušanja ili koje je odlučilo provesti saslušanje, utvrđuje termin saslušanja i u pisanom obliku poziva osobe iz članka 30. točke b)[2] ovoga Poslovnika.

(6) Saslušanje se, u pravilu, fonografski snima, odnosno o njemu se vodi zapisnik, a tehnički i drugi ispravci mogu se obavljati samo u dogovoru i uz suglasnost osoba koje su predmetom saslušanja.

(7) Povjerenstvo će odlučiti da dio saslušanja zatvori za javnost ako procijeni da su pitanja o kojima se provodi saslušanje osjetljiva za nacionalnu ili osobnu sigurnost.

(8) Javno saslušanje nije dopušteno ako se radi o pitanjima o kojima se vodi sudski postupak.

(9) Povjerenstvo sastavlja i Domu dostavlja izvješće o saslušanju, koje sadrži bit izlaganja, a zajedničko povjerenstvo obaju domova Parlamentarne skupštine BiH podnosi izvješće domovima. Povjerenstvo može predložiti Domu na usvajanje i odgovarajuće zaključke.

**Članak 36.**
**(Potpovjerenstvo ili radna skupina)**

Radi proučavanja određenih pitanja iz svoje nadležnosti, pripreme izvješća ili zakona, povjerenstvo može osnovati potpovjerenstvo ili radnu skupinu i utvrditi njihovu nadležnost.

**Članak 37.**
**(Procedure)**

U slučajevima koji nisu posebno uređeni ovim Poslovnikom, procedure u povjerenstvima prate temeljne odredbe o zakonodavnim aktivnostima.

## Odjeljak D. Stalna povjerenstva Doma

**Članak 38.**
**(Stalna povjerenstva)**

Dom ima sljedeća stalna povjerenstva:

a) Ustavnopravno povjerenstvo;

b) Povjerenstvo za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze;

c) Povjerenstvo za financije i proračun.

[2]U Poslovniku Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 58/14) u članku 35. stavku (5) pogrešno se poziva na članak 30. točka b), umjesto na članak 34. točku b)

**Članak 39.**
**(Ustavnopravno povjerenstvo)**

**Člankom 2. Izmjena Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 88/15 - stupio na snagu 25. 11. 2015.) u članku 39. stavak (1) točka j) briše se.**

(1) Ustavnopravno povjerenstvo:

a) prati provedbu Ustava BiH;

b) razmatra pitanja bitna za ustavni poredak Bosne i Hercegovine i daje inicijativu za amandmane na Ustav BiH;

c) ispituje i dostavlja Domu mišljenja o prijedlozima amandmana na Ustav BiH;

d) provodi javnu raspravu o prijedlozima amandmana na Ustav BiH ili prijedlozima zakona, te obavještava Dom o rezultatima javne rasprave;

e) razmatra prijedloge zakona koje Dom treba usvojiti u vezi s njihovom usklađenošću s Ustavom BiH i pravnim sustavom BiH, kao i u vezi s pravnom obradom, te Domu podnosi izvješće s mišljenjem i prijedlozima i pravno-tehničkim ispravcima očitih pogrešaka u tekstu;

f) razmatra pitanja zakonodavne metodologije i druga pitanja bitna za usklađenost pravno-tehničke obrade akata koje Dom treba usvojiti;

g) dostavlja mišljenja Ustavnom sudu BiH;

h) sudjeluje u pripremi programa rada iz područja zakonodavne aktivnosti Doma;

i) utvrđuje, zajedno s odgovarajućim povjerenstvom Zastupničkog doma, kada ih i ako ih za to ovlaste oba doma, prijedlog službene verzije pročišćenog teksta zakona i drugih propisa koje usvajaju domovi Parlamentarne skupštine BiH;

~~**j) razmatra prijedloge za oduzimanje imuniteta i u vezi s tim predlaže odgovarajuće odluke Domu.**~~

(2) Povjerenstvo razmatra pitanja koja se odnose na: pravni sustav; izborni sustav; Vijeće ministara BiH; državne praznike; grb, zastavu i državnu himnu BiH; pečat BiH; državnu administraciju; provedbu međunarodnog i domaćeg kaznenog zakonodavstva; te druga pitanja iz nadležnosti Doma koja nisu u nadležnosti drugih povjerenstava.

**Članak 40.**
**(Povjerenstvo za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze)**

(1) Povjerenstvo za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze:

a) prati vođenje vanjske politike Predsjedništva BiH i Vijeća ministara BiH;

b) razmatra pitanja suradnje Bosne i Hercegovine s Ujedinjenim narodima i međunarodnom zajednicom;

c) razmatra pitanja međuparlamentarne suradnje s odgovarajućim povjerenstvima parlamenata drugih zemalja;

d) razmatra pitanja suradnje s Vijećem Europe, Interparlamentarnom unijom, Srednjoeuropskom inicijativom i Organizacijom za europsku sigurnost i suradnju, te drugim međunarodnim organizacijama;

e) razmatra pitanja rada institucija BiH, nadležnih za pitanja vanjskih poslova i međunarodnih odnosa;

f) razmatra aktivnosti stalnih ili privremenih izaslanstava Parlamentarne skupštine BiH u međuparlamentarnim institucijama;

g) razmatra pitanja davanja i otkazivanja suglasnosti za ratificiranje međunarodnih ugovora, sporazuma i konvencija;

h) razmatra pitanja koja se odnose na vanjskotrgovinsku politiku;

i) razmatra pitanja koja se odnose na sporazume o međunarodnoj trgovini;

j) razmatra pitanja koja se odnose na carinsku politiku;

k) razmatra pitanja koja se odnose na tarife, propise i zakone iz svoga područja;

l) razmatra pitanja koja se odnose na međunarodne obveze Bosne i Hercegovine;

m) razmatra odnose s međunarodnim trgovinskim institucijama;

n) razmatra pitanja koja se odnose na putne isprave;

o) razmatra pitanja koja se odnose na uspostavu i funkcioniranje zajedničkih i međunarodnih komunikacija;

p) razmatra pitanja koja se odnose na uređivanje međunarodnog i međuentitetskog prometa;

r) razmatra pitanja koja se odnose na civilno zrakoplovstvo;

s) razmatra pitanja koja se odnose na informacijsko-komunikacijske tehnologije.

(2) Povjerenstvo razmatra i druga pitanja iz područja međunarodnih odnosa i vanjskih poslova, vanjske trgovine, carina, prometa i veza.

## Članak 41.
## (Povjerenstvo za financije i proračun)

(1) Povjerenstvo za financije i proračun razmatra pitanja koja se odnose na:

a) Centralnu banku BiH;

b) bankarstvo, osim politike bankarstva;

c) vanjski dug;

d) financiranje institucija BiH;

e) funkcioniranje financijskih institucija na razini Bosne i Hercegovine;

f) propise iz područja financija i proračuna;

g) fiskalnu i kreditnu politiku;

h) izvršenje i nadzor nad izvršenjem proračuna Bosne i Hercegovine;

i) razmatranje odluka o zaduživanju, reprogramiranju dugova i drugim novčanim obvezama Bosne i Hercegovine;

j) izvješća Ureda za reviziju institucija BiH;

k) praćenje realizacije preporuka iz revizorskog izvješća Parlamentarne skupštine BiH i, u suradnji sa Zajedničkim povjerenstvom za administrativne poslove, poduzima potrebne mjere za otklanjanje nedostataka utvrđenih u revizorskom izvješću;

l) njegove nadležnosti utvrđene Zakonom o reviziji institucija BiH;

m) međuparlamentarnu suradnju sa sličnim povjerenstvima parlamenata drugih zemalja.

(2) Povjerenstvo razmatra i druga pitanja iz područja financija i proračuna, u skladu s ovim Poslovnikom.

### Odjeljak E. Zajednička povjerenstva obaju domova Parlamentarne skupštine BiH

## Članak 42.
## (Sastav i konstituiranje zajedničkih povjerenstava obaju domova Parlamentarne skupštine BiH)

(1) Zajedničko povjerenstvo obaju domova Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: zajedničko povjerenstvo) ima 12 članova, od kojih se šest bira iz Doma a šest iz Zastupničkog doma, s tim što se dvije trećine članova biraju s teritorija Federacije BiH, a jedna trećina s teritorija Republike Srpske.

(2) Prvu sjednicu zajedničkog povjerenstva sazivaju tajnici obaju domova.

(3) Zajedničko povjerenstvo između svojih članova bira predsjedatelja te prvog i drugog zamjenika predsjedatelja, koji se biraju iz tri konstitutivna naroda. Predsjedatelj i prvi zamjenik predsjedatelja ne mogu biti članovi istoga doma.

(4) Do izbora predsjedatelja zajedničkog povjerenstva sjednicom predsjeda najstariji izabrani član zajedničkog povjerenstva.

**Članak 43.**
**(Struktura članstva i predsjedatelja zajedničkih povjerenstava)**

Domovi u zajedničkim povjerenstvima imaju jednu polovinu, a najmanje jednu trećinu predsjedatelja.

**Članak 44.**
**(Kvorum i odlučivanje)**

(1) Kvorum za rad zajedničkog povjerenstva čini sedam članova povjerenstva, od kojih je najmanje polovina članova povjerenstva iz svakog doma.

(2) Zajedničko povjerenstvo odlučuje natpolovičnom većinom glasova onih koji su nazočni i koji glasuju, uz uvjet da ta većina uključuje najmanje jednu trećinu članova svakog doma koji su nazočni i koji glasuju i jednoga predstavnika iz svakog konstitutivnog naroda, čiji je najmanje jedan predstavnik nazočan i glasuje. Iznimno od ove odredbe, kada Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove donosi konačne odluke, primjenjuje odredbe čl. 75. i 76. ovoga Poslovnika.

**Članak 45.**
**(Mišljenja, prijedlozi i izvješća zajedničkih povjerenstava)**

(1) Zajednička povjerenstva daju domovima svoja mišljenja, podnose prijedloge i izvješća te obavljaju i druge poslove kako je propisano poslovnicima obaju domova. Zajednička povjerenstva odlučuju i o pitanjima koja im domovi stave u nadležnost, s tim što se na zajednička povjerenstva ne može prenijeti nadležnost za usvajanje zakona.

(2) Domovi svojim zaključkom mogu, na prijedlog izaslanika, zastupnika, klubova naroda i klubova zastupnika, osnovati privremena zajednička povjerenstva radi praćenja, razmatranja i istraživanja specifičnih pitanja, kao i za pripremu i iznošenje prijedloga za usvajanje zakona ili drugih akata iz nadležnosti obaju domova.

**Članak 46.**
**(Izvješće o radu)**

Zajedničko povjerenstvo podnosi izvješće o radu po potrebi, a najmanje jednom godišnje.

**Članak 47.**
**(Primjena odredaba poslovnika domova na zajednička povjerenstva)**

(1) Zajedničko povjerenstvo u svome radu primjenjuje ostale opće odredbe poslovnika domova o radu povjerenstava.

(2) Zajedničko povjerenstvo može donijeti svoj poslovnik, koji mora biti sukladan s poslovnicima domova Parlamentarne skupštine BiH.

## Odjeljak F. Stalna zajednička povjerenstva

**Članak 48.**
**(Stalna zajednička povjerenstva)**

Domovi imaju sljedeća stalna zajednička povjerenstva:

a) Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost BiH;

b) Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH;

c) Zajedničko povjerenstvo za ekonomske reforme i razvoj;

d) Zajedničko povjerenstvo za europske integracije;

e) Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove;

f) Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava.

**Članak 49.**
**(Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost BiH)**

(1) Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost BiH:

a) razmatra i prati provedbu sigurnosne i obrambene politike Bosne i Hercegovine;

b) provodi parlamentarni nadzor u cilju unaprjeđenja učinkovitosti, transparentnosti i funkcionalnosti. Provođenje parlamentarnog nadzora utemeljeno je na načelima ustavnosti, zakonitosti, demokratičnosti te poštovanju ljudskih prava i sloboda.

Parlamentarni nadzor provodi nad sljedećim institucijama:

1) institucijama obrane: Ministarstvom obrane BiH i Oružanim snagama BiH;

2) institucijama sigurnosti: Ministarstvom sigurnosti BiH, Graničnom policijom BiH, Državnom agencijom za istrage i zaštitu – SIPA, Službom za poslove sa strancima, Direkcijom za koordinaciju policijskih tijela BiH, Agencijom za forezničkа ispitivanja i vještačenja, Agencijom za školovanje i stručno usavršavanje kadrova i Agencijom za policijsku potporu;

3) drugim institucijama i tijelima Bosne i Hercegovine u granicama njihovih nadležnosti koje se tiču pitanja obrane i sigurnosti: Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH u dijelu koji se odnosi na uvoz, izvoz i provoz oružja, vojne opreme i proizvoda dvojne namjene, kao i Ministarstvom civilnih poslova BiH u dijelu koji se odnosi na deminiranje;

4) tijelima Parlamentarne skupštine BiH u okvirima u kojima je njihov rad predmetom parlamentarnog nadzora: Neovisnim odborom Parlamentarne skupštine BiH, Odborom za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima BiH i Uredom parlamentarnog vojnog povjerenika BiH;

5) Zajedničko povjerenstvo provodi parlamentarni nadzor i nad drugim institucijama Bosne i Hercegovine ako Parlamentarna skupština BiH o tome donese posebnu odluku;

c) razmatra zakone i amandmane iz područja nadležnosti Zajedničkog povjerenstva;

d) prati zakonitost i usklađenost rada nadziranih institucija s obrambenom i sigurnosnom politikom Bosne i Hercegovine;

e) razmatra izvješća, kratkoročne i dugoročne planove u vezi sa strukturom Oružanih snaga BiH, kadrovskom politikom i novačenjem, plaćama i naknadama, obrazovanjem i obukom pripadnika Oružanih snaga BiH, profesionalnim ponašanjem i etičkim standardima za civilno i vojno osoblje;

f) nadzire procedure opremanja vojske, nabave sredstava i uvoz i izvoz oružja i vojne opreme, materijalnu pomoć i ugovore sa stranim tvrtkama koje pružaju usluge obrambenim institucijama na komercijalnoj osnovi, borbenu spremnost, vojne vježbe, proces vojnog deminiranja i operacije, uključujući izvršenje međunarodnih obveza i međunarodne operacije potpore miru;

g) prati i razmatra stanje ljudskih prava i sloboda u sektoru obrane i sigurnosti;

h) prati poštivanje političke, ideološke i interesne neutralnosti u radu nadziranih institucija;

i) prati i razmatra primjenu sredstava i metoda u obavljanju posebnih istražnih radnji u nadziranim institucijama;

j) razmatra izvješća o izvršenju proračuna, kao i izvješća o reviziji nadziranih institucija;

k) razmatra i usvaja izvješća o radu nadziranih institucija;

l) pokreće inicijative i podnosi prijedloge zakona iz područja nadležnosti nadziranih institucija;

m) razmatra prigovore zaposlenika u nadziranim institucijama, osim pitanja iz radnopravnog odnosa;

n) razmatra prijedloge i peticije koje su upućene Parlamentarnoj skupštini BiH ili Zajedničkom povjerenstvu u vezi s radom nadziranih institucija, predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH mjere za rješavanje pitanja sadržanih u prijedlozima i peticijama i o tome obavještava podnositelje;

o) utvrđuje činjenice i uzima izjave od izabranih ili imenovanih dužnosnika, savjetnika, državnih službenika, uposlenika, policijskih službenika, vojnih ili civilnih osoba na službi u Oružanim snagama BiH u slučajevima uočenih nezakonitosti ili nepravilnosti u radu nadziranih institucija;

p) razmatra pitanja suradnje Bosne i Hercegovine s tijelima Europske unije, Ujedinjenih naroda, NATO-a, OESS-a, Vijeća za regionalnu suradnju – RCC i drugih međunarodnih organizacija iz područja obrane i sigurnosti;

r) razmatra aktivnosti stalnih i privremenih izaslanstava Bosne i Hercegovine u međunarodnim i međuparlamentarnim institucijama iz područja obrane i sigurnosti;

s) ostvaruje suradnju s nadležnim parlamentarnim povjerenstvima bh. entiteta, drugih država, kao i s međunarodnim organizacijama i drugim tijelima iz područja obrane i sigurnosti;

t) Zajedničko povjerenstvo može nadzirati svaku aktivnost Oružanih snaga BiH, uključujući i vojne vježbe, pomaganje civilnim tijelima vlasti u kriznim situacijama, aktivnosti vojnog deminiranja i biti nazočno ovim aktivnostima. Zajedničko povjerenstvo može najaviti ministru obrane BiH i načelniku Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH nazočenje nadziranim aktivnostima.

(2) O aktivnostima iz stavka (1) ovoga članka Zajedničko povjerenstvo podnosi izvješća Parlamentarnoj skupštini BiH i o svojim zaključcima i prijedlozima izvješćuje Parlamentarnu skupštinu BiH u skladu s odredbama Poslovnika.

(3) Zajedničko povjerenstvo razmatra i druga pitanja iz područja obrane i sigurnosti BiH.

**Članak 50.**

**(Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH)**

(1) Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH:

a) nadzire zakonitost rada Obavještajno-sigurnosne agencije BiH (u daljnjem tekstu: Agencija);

b) raspravlja i daje mišljenja o imenovanju glavnog ravnatelja i zamjenika glavnog ravnatelja Agencije;

c) razmatra izvješća predsjedatelja o pitanjima iz njegove nadležnosti, uključujući mjere poduzete radi rješavanja problema u Agenciji utvrđenih pri provođenju inspekcijske kontrole, revizije ili istrage;

d) razmatra izvješća glavnog ravnatelja o radu i troškovima Agencije, te posebno analizira način trošenja proračunskih sredstava;

e) daje mišljenja o detaljnom prijedlogu proračuna Agencije;

f) razmatra izvješća glavnog inspektora;

g) zahtijeva od zaposlenika Agencije da, uz pomoć predsjedatelja, osiguraju stručne savjete kada je to potrebno radi provođenja nadzora;

h) provodi istrage o radu Agencije.

(2) Povjerenstvo razmatra i druga pitanja iz područja rada Agencije u skladu sa Zakonom o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, kao i drugim posebnim zakonima iz kojih proizlazi odgovarajuća nadležnost.

**Članak 51.**

**(Zajedničko povjerenstvo za ekonomske reforme i razvoj)**

(1) Zajedničko povjerenstvo za ekonomske reforme i razvoj razmatra pitanja koja se odnose na:

a) ekonomske reforme koje su u nadležnosti institucija BiH;

b) prijedloge reformi ili inicijative za izmjene zakona koje Povjerenstvu dostavljaju predstavnici građanskog društva odnosno udruge gospodarstvenika, unije poslodavaca, sindikata, agencija za regionalni razvoj, udruge građana ili drugih nevladinih interesnih skupina;

c) monetarnu politiku;

d) politiku vanjskog zaduživanja;

e) odnose s međunarodnim financijskim institucijama;

f) politiku i program obnove i razvoja Bosne i Hercegovine;

g) utvrđivanje mjera ekonomske politike;

h) fiskalnu i kreditnu politiku Bosne i Hercegovine;

i) politiku bankarstva;

j) statistiku, mjere i standarde.

(2) Povjerenstvo razmatra i druga pitanja iz područja ekonomskih reformi, obnove i razvoja Bosne i Hercegovine.

**Članak 52.**
**(Zajedničko povjerenstvo za europske integracije)**

(1) Zajedničko povjerenstvo za europske integracije razmatra pitanja koja se odnose na:

a) raspravu o općim pitanjima koja su u vezi s europskim integracijama;

b) praćenje izvršenja prava i obveza Bosne i Hercegovine proizašlih iz međunarodnih ugovora koji se odnose na Vijeće Europe;

c) koordiniranje rada povjerenstava Parlamentarne skupštine BiH u vezi s europskim integracijama i dostavom mišljenja, preporuka i upozorenja tim povjerenstvima;

d) analiziranje posljedica integracijske strategije za Bosnu i Hercegovinu i pripremu sveobuhvatnih izvješća;

e) razmatranje planova, programa, izvješća i informacija o procesu stabilizacije i pridruživanja EU;

f) praćenje realizacije strategije pridruživanja, pokretanje inicijative za ubrzavanje realizacije strategije pridruživanja iz nadležnosti Parlamentarne skupštine BiH;

g) nadziranje usklađivanja zakona Bosne i Hercegovine s pravnom stečevinom EU (*acquis*) kada Povjerenstvo stekne uvjete za to;

h) suradnju s institucijama u Bosni i Hercegovini (osobito s Direkcijom za europske integracije), institucijama EU i drugih zemalja u vezi s integracijskim pitanjima;

i) organiziranje prezentacije istraživanja javnog mišljenja o integracijskim pitanjima;

j) prikupljanje, pohranu i sustavno predočavanje članovima Povjerenstva informacija u vezi s EU;

k) nadziranje korištenja dodijeljenih sredstava EU;

l) obavljanje drugih poslova u vezi s europskim pitanjima koja ne spadaju u nadležnost ostalih radnih tijela;

m) održavanje javnog saslušanja u vezi s pitanjima europskih integracija radi prikupljanja mišljenja predstavnika civilnog društva, nevladinih organizacija, intelektualaca, kao i vladinih i nevladinih stručnjaka iz određenih područja.

(2) Povjerenstvo razmatra i druga pitanja u vezi s europskim integracijama.

**Članak 53.**
**(Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove)**

*Člankom 2. Izmjena i dopuna Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 96/15 - stupio na snagu 16. 12. 2015. godine) u stavku (1) se briše točka l).*

(1) Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove:

a) donosi opće i pojedinačne akte kojima se uređuju statusna pitanja i materijalni položaj izaslanika i zastupnika u skladu sa zakonom;

b) razmatra i predlaže projekciju proračuna u dijelu sredstava predviđenih za rad Parlamentarne skupštine BiH;

c) razmatra izvršenje proračuna u dijelu sredstava predviđenih za rad Parlamentarne skupštine BiH, te donosi akte za njihovu realizaciju;

d) donosi odluku o raspodijeli sredstava za financiranje političkih stranaka, odnosno koalicija političkih stranaka i neovisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini BiH, odnosno klubova naroda i zastupnika u Parlamentarnoj skupštini BiH;

e) na temelju mišljenja kolegija obaju domova daje suglasnost na Pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta u Tajništvu Parlamentarne skupštine BiH i Pravilnik o radu Kolegija Tajništva Parlamentarne skupštine BiH;

f) daje suglasnost na akte koje, u skladu s Odlukom o ustroju Tajništva Parlamentarne skupštine BiH, donosi Kolegij Tajništva Parlamentarne skupštine BiH, za što je zakonom ovlašten;

g) donosi akte u vezi s evidentiranjem imovine i druge potrebne akte bitne za upravljanje imovinom Parlamentarne skupštine BiH;

h) prati realizaciju preporuka iz revizorskog izvješća Parlamentarne skupštine BiH i, u suradnji s povjerenstvima za financije i proračun domova Parlamentarne skupštine BiH, poduzima potrebne mjere za otklanjanje nedostataka utvrđenih u revizorskom izvješću;

i) odlučuje na temelju prijedloga Kolegija Tajništva Parlamentarne skupštine BiH o rasporedu radnih prostorija u Parlamentarnoj skupštini BiH;

j) u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima utvrđuje naknade i druga materijalna prava članova posebnih i neovisnih tijela Parlamentarne skupštine BiH;

k) imenuje tri člana između članova povjerenstava iz Doma u Povjerenstvo za izbor i imenovanja članova Središnjeg izbornog povjerenstva BiH;

~~*l) poduzima pravne radnje u skladu s odredbama Kodeksa.*~~

(2) Povjerenstvo obavlja i druge poslove iz nadležnosti Parlamentarne skupštine BiH kada to zatraži Parlamentarna skupština BiH.

**Članak 54.**
**(Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava)**

*Člankom 3. Izmjena i dopuna Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 96/15 - stupio na snagu 16. 12. 2015. godine) u stavku (1) točka v) se mijenja, te se dodaje nova točka z.)*

(1) Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava razmatra pitanja koja se odnose na:

a) ostvarivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda zajamčenih Ustavom BiH i zakonodavstvom BiH u državnim tijelima, javnim institucijama i organizacijama koje imaju javne ovlasti, u slučajevima koje iznese Institucija ombudsmana BiH, građani i entiteti, te o tome obavještava domove;

b) državljanstvo;

c) iseljeništvo, useljeništvo, izbjeglice i azil;

d) provedbu aneksa 6. i 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH;

e) kretanje i boravak stranaca;

f) ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda, te mjere za njihovu djelotvorniju zaštitu. Povjerenstvo neće razmatrati pitanja čije je rješavanje u tijeku na sudovima i druge sporove, osim ako se radi o neprihvatljivom

kašnjenju u postupku ili evidentnoj zlouporabi vlasti i samovolji na koju ukaže Institucija ombudsmana BiH;

g) zaštitu osobnih podataka i suradnju s Agencijom za zaštitu osobnih podataka u BiH;

h) prava nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini;

i) prijedloge koje dostavljaju građani, uz obavještavanje podnositelja o ishodu;

j) peticije u vezi s povredama ljudskih prava i temeljnih sloboda, usvajajući odgovarajuće mjere i obavještavajući podnositelja i domove o usvojenim odlukama;

k) suradnju s Komisijom za ljudska prava (predviđenom Aneksom 6. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH) i Komisijom za raseljene osobe i izbjeglice (predviđenom Aneksom 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH), kao i povjerenstvima za ljudska prava u Parlamentu Federacije BiH i Narodnoj skupštini Republike Srpske;

l) ostvarivanje prava djeteta, naročito poboljšanjem statusa djeteta u Bosni i Hercegovini;

m) poticanje aktivnosti u institucijama BiH na provedbi Konvencije o pravima djeteta, kao i poticanje i ostvarivanje suradnje s povjerenstvima entitetskih parlamenata na poboljšanju statusa djeteta i provedbi Konvencije o pravima djeteta;

n) razmatranje predloženih zakona i drugih propisa u pogledu prava djeteta i sprječavanje diskriminacije djeteta;

o) razmatranje pitanja u vezi s ostvarivanjem prava mladih, naročito poboljšanja prava mladih u Bosni i Hercegovini;

p) poticanje aktivnosti u institucijama BiH na usvajanju i provedbi najznačajnijih međunarodnih dokumenata o pitanju mladih;

r) razmatranje prijedloga dokumenata i izvješća institucija BiH koji se odnose na prava djeteta i na pitanja mladih, te razmatranje priprema za sudjelovanje izaslanstava Bosne i Hercegovine na međunarodnim skupovima kada se razmatraju pitanja prava djeteta i pitanja mladih;

s) analizu izvješća o provedbi Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH;

t) upozoravanje izabranih dužnosnika Parlamentarne skupštine BiH i Vijeća ministara BiH na odredbe Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH radi njegove dosljedne primjene;

u) razmatranje sa Povjerenstvom za odlučivanje o sukobu interesa mogućih

slučajeva povrede Zakona o sukobu interesa izabranih dužnosnika Parlamentarne skupštine BiH i Vijeća ministara BiH;

*v) priprema i utvrđuje prijedlog Kodeksa, te najmanje jednom godišnje dostavlja na razmatranje i ocjenjivanje Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine izvješće Zajedničkog povjerenstva o pitanjima provedbe Kodeksa;*

*z) provodi postupak utvrđivanja povrede Kodeksa i donosi odluku u skladu s odredbama Kodeksa.*

(2) Povjerenstvo razmatra i druga pitanja iz područja ljudskih prava, ostvarivanja prava djeteta, mladih, useljeništva, izbjeglica, azila i etike.

## POGLAVLJE IV. Sjednice Doma i zajedničke sjednice obaju domova Parlamentarne skupštine BiH

### Odjeljak A. Orijentacijski radni plan Doma

#### Članak 55.
#### (Orijentacijski radni plan Doma)

(1) Kolegij Doma utvrđuje godišnji orijentacijski radni plan Doma. Taj plan uključuje pitanja i rokove za njihovu raspravu na sjednicama Doma.

(2) Radi izrade radnog plana, Kolegij Doma zatražit će od Predsjedništva BiH, Vijeća ministara BiH i povjerenstava i klubova naroda da iznesu prijedloge i mišljenja u roku koji odredi Kolegij Doma.

(3) Imajući u vidu sve ove prijedloge i bilo koje drugo pitanje koje je već u postupku, tajnik Doma dostavlja Kolegiju Doma prijedlog radnog plana na razmatranje. Kad Kolegij Doma usvoji radni plan, dostavlja ga izaslanicima i drugim tijelima i organima navedenim u stavku (2) ovoga članka.

#### Članak 56.
#### (Mjesečni kalendar aktivnosti)

(1) Kolegij Doma utvrđuje mjesečni kalendar aktivnosti Doma do kraja mjeseca za idući mjesec.

(2) Mjesečni kalendar aktivnosti uključuje dane predviđene za održavanje sjednice Doma, zajedničke sjednice obaju domova, sjednice međunarodnih organizacija kojima su nazočni izaslanici iz Doma, sjednice povjerenstava Doma i zajedničkih povjerenstava, klubova, Kolegija Doma, Zajedničkog kolegija te druge aktivnosti.

(3) U pravilu, Dom zasjeda najmanje jednom mjesečno.

(4) Mjesečni kalendar aktivnosti dostavlja se izaslanicima, povjerenstvima Doma, Zastupničkom domu, Predsjedništvu BiH i Vijeću ministara BiH, a objavljuje se i na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH.

(5) Kalendar se može prilagođavati potrebama Doma.

## Odjeljak B. Sazivanje sjednice Doma, predlaganje i utvrđivanje dnevnog reda

### Članak 57.
### (Sazivanje sjednice Doma)

(1) Predsjedatelj Doma, u dogovoru sa zamjenicima predsjedatelja Doma ili na vlastitu incijativu, saziva sjednicu Doma i predlaže dnevni red izaslanicima prema radnom planu.

(2) Poziv za sjednicu Doma dostavlja se izaslaniku najmanje sedam dana prije dana održavanja planirane sjednice, osim ako ovim Poslovnikom nije drukčije propisano. Dnevni red, materijal pripremljen za sjednicu i, ako je to slučaj, zapisnik prethodne sjednice dostavljaju se izaslaniku s pozivom za sjednicu.

(3) U iznimnim slučajevima, dnevni red, izmjena ili dopuna dnevnog reda mogu biti predloženi za vrijeme održavanja sjednice Doma, a materijal podijeljen na samoj sjednici.

### Članak 58.
### (Sazivanje hitne sjednice)

Iznimno od odredaba članka 57. ovoga Poslovnika, iz opravdanih razloga i na zahtjev najmanje pet izaslanika ili na zahtjev većine članova Kolegija Doma, predsjedatelj Doma sazvat će sjednicu Doma u roku od tri dana od dana zaprimanja spomenutog zahtjeva. U tom slučaju, dnevni red sjednice može biti predložen na početku njenog održavanja, a materijali podijeljeni na samoj sjednici.

### Članak 59.
### (Sazivanje sjednice Doma u slučaju spriječenosti predsjedatelja Doma)

(1) Zamjenik predsjedatelja Doma saziva sjednicu ako ju je predsjedatelj Doma spriječen sazvati.

(2) Ako predsjedatelj Doma ne sazove sjednicu u roku iz članka 58. ovoga Poslovnika, zamjenik predsjedatelja saziva sjednicu Doma najkasnije u roku od tri dana.

**Članak 60.**
**(Utvrđivanje dnevnog reda)**

(1) Kolegij Doma uvrštava u dnevni red prijedloge zakona s mišljenjem odnosno izvješćem povjerenstava i svaku drugu točku koja je obvezna u skladu s ovim Poslovnikom.

(2) Obvezna točka jest ona koja je prošla proceduru u skladu s Poslovnikom ili ako to jednoglasnom odlukom traži povjerenstvo Doma.

(3) Kolegij Doma može uvrstiti u dnevni red i druga pitanja koja su ovlašteni predlagatelji dostavili Domu i koja spadaju u njegovu nadležnost.

(4) Kolegij Doma ne uvrštava u dnevni red druga pitanja iz stavka (3) ovoga članka za koja nadležno povjerenstvo nije dostavilo mišljenje.

**Članak 61.**
**(Dopune i izmjene dnevnog reda)**

(1) Na početku sjednice Doma izaslanik, kao i svaki ovlašteni predlagatelj, ima pravo tražiti izostavljanje svake neobvezne točke i predlaganje nove s odgovarajućim materijalom u pisanom obliku. Nije dopušteno izostavljati obvezne točke iz članka 60. stavka (2) ovoga Poslovnika.

(2) Izaslanik ne može izlagati dulje od tri minute niti elaborirati bit pitanja koje je predloženo kao točka dnevnog reda ako Kolegij Doma, na zahtjev izaslanika, ne odluči drukčije.

**Članak 62.**
**(Usvajanje dnevnog reda)**

Ako nisu predložene izmjene dnevnog reda, smatra se da ga je Dom usvojio. U slučaju da su predložene izmjene dnevnog reda i nakon što izaslanici izraze svoje stavove u vezi s tim prijedlogom, Dom glasuje o svakoj predloženoj izmjeni. Glasuje se redoslijedom kojim su izaslanici predlagali izmjene.

## Odjeljak C. Definicija kvoruma, predsjedanje i sudjelovanje u radu

**Članak 63.**
**(Kvorum)**

(1) Kvorum čini devet izaslanika, uz uvjet da su nazočna najmanje tri bošnjačka, tri hrvatska i tri srpska izaslanika.

(2) Na početku sjednice, za vrijeme njezinog trajanja i prije glasovanja predsjedatelj Doma utvrđuje ima li kvoruma i o tome obavještava Dom.

(3) Ako se utvrdi da nema kvoruma, predsjedatelj Doma daje stanku u trajanju do 60 minuta, tijekom koje pokušava osigurati kvorum.

**Članak 64.**

**(Nazočnost sjednicama članova Predsjedništva BiH, Vijeća ministara BiH, predlagatelja i gostiju)**

(1) Predlagatelj odnosno predstavnik predlagatelja dužan je biti nazočan sjednici Doma.

(2) Članovi Predsjedništva BiH mogu, a članovi Vijeća ministara BiH obvezni su biti nazočni sjednicama Doma.

(3) U slučaju odsutnosti predlagatelja akta, o njemu se ne raspravlja, osim ako Dom ne odluči drukčije.

(4) Gosti koje pozove predsjedatelj Doma mogu biti nazočni sjednici u skladu s ovim Poslovnikom.

**Članak 65.**

**(Sudjelovanje u raspravi)**

(1) Izaslanik ili drugi sudionik u raspravi na sjednici Doma može govoriti kad zatraži i dobije riječ od predsjedatelja Doma, ali ne dulje od 10 minuta.

(2) Predlagatelj zakona ima pravo i obvezu prije početka rasprave obrazložiti prijedlog zakona u trajanju do 15 minuta.

(3) Prijave za sudjelovanje u raspravi mogu se podnijeti do završetka rasprave.

(4) Predsjedatelj Doma daje riječ izaslanicima redoslijedom prijavljivanja.

**Članak 66.**

**(Povreda Poslovnika i ispravak krivog navoda)**

(1) Predsjedatelj Doma daje riječ izaslaniku koji želi govoriti o povredi Poslovnika ili o nepridržavanju utvrđenog dnevnog reda odmah nakon što ju on zatraži. Izlaganje povodom prigovora ne može trajati dulje od tri minute. Izaslanik je obvezan navesti odredbu Poslovnika koja je povrijeđena, nakon čega će predsjedatelj Doma odlučiti o opravdanosti prigovora u vezi s povredom Poslovnika.

(2) Izaslanik može zatražiti riječ da bi ispravio, prema njegovu mišljenju, krivi

navod, koji može biti razlogom nesporazuma ili koji traži objašnjenje. Predsjedatelj Doma daje riječ izaslaniku, nakon što izaslanik čija je izjava uzrokovala potrebu za objašnjenjem završi svoje izlaganje. Ispravak krivog navoda odnosno objašnjenje može trajati do dvije minute.

**Članak 67.**
**(Poštivanje dnevnog reda)**

Izaslanik ili drugi sudionik u raspravi može govoriti samo o pitanju o kojemu se raspravlja u skladu s utvrđenim dnevnim redom. Ako odstupi od dnevnog reda, predsjedatelj Doma ga upozorava. Ako se i nakon tog upozorenja ne bude pridržavao dnevnog reda, predsjedatelj Doma uskraćuje mu pravo govora.

**Članak 68.**
**(Sudjelovanje predsjedatelja Doma u raspravi)**

Ako želi sudjelovati u raspravi, predsjedatelj Doma napušta mjesto predsjedatelja Doma i izlazi za govornicu. Za to vrijeme sjednicom Doma predsjeda prvi zamjenik predsjedatelja Doma.

## Odjeljak D. Održavanje reda

**Članak 69.**
**(Mjere u slučaju nepoštivanja reda ili Poslovnika)**

(1) Predsjedatelj Doma održava red za vrijeme sjednice Doma. Svi nazočni obvezni su se pridržavati njegovih uputa.

(2) Predsjedatelj Doma može upozoriti izaslanika koji svojim ponašanjem ili govorom za vrijeme sjednice Doma ne poštiva red ili odredbe ovoga Poslovnika.

(3) Izaslaniku koji je na istoj sjednici dva puta upozoren za nepoštivanje reda i odredaba ovoga Poslovnika uskraćuje se pravo govora do kraja sjednice ako on i dalje ne poštiva red i primjenu ovoga Poslovnika.

(4) Predsjedatelj Doma može izreći mjeru udaljenja bilo kojemu nazočnome ako ne poštiva red.

(5) Pod nepoštivanjem reda podrazumijeva se:

a) vrijeđanje izaslanika i ostalih nazočnih;

b) učestalo upadanje u riječ;

c) nepoštivanje opomene predsjedatelja Doma.

**Članak 70.**
**(Prekid sjednice)**

Ako predsjedatelj Doma ocijeni da nije u stanju održavati red za vrijeme sjednice Doma, odlučuje o prekidu sjednice, kao i o nastavku rada kad se za to steknu uvjeti, s tim što prekid sjednice Doma ne može trajati dulje od jednog sata.

**Odjeljak E. Tijek sjednice**

**Članak 71.**
**(Zapisnik)**

(1) Na sjednici Doma predlaže se usvajanje zapisnika prethodne sjednice.

(2) Izaslanik ima pravo dati primjedbe na zapisnik, ali ne dulje od tri minute.

(3) Odluke o opravdanosti primjedaba na zapisnik usvajaju se na sjednici bez rasprave. Ako se usvoje primjedbe, u zapisnik se unose odgovarajuće izmjene.

(4) Usvojeni zapisnik potpisuju predsjedatelj Doma i tajnik Doma.

**Članak 72.**
**(Rasprava o točkama dnevnog reda)**

(1) O sadržaju i biti akta iz svake točke dnevnoga reda raspravlja se prije donošenja odluke o njemu, osim ako je Poslovnikom propisano donošenje odluke o određenim aktima i pitanjima bez rasprave.

(2) Kad iz rasprave o točki dnevnoga reda proizađe više prijedloga zaključaka, predsjedatelj Doma stavlja na glasovanje prijedloge zaključaka redoslijedom predlaganja. Nakon što se prvo izjasni o prijedlozima izaslanika, Dom glasuje u cjelini o prijedlogu materijala koji razmatra.

(3) Rasprava o Ustavu BiH i amandmanima na Ustav BiH, o predloženim zakonima i Poslovniku Doma sastoji se iz dva dijela: opće rasprave i rasprave o pojedinostima.

(4) Rasprava o svim drugim aktima obavlja se u povjerenstvima u jednom čitanju, a amandmanski se može djelovati do okončanja rasprave na sjednici Doma.

**Članak 73.**
**(Stanka)**

(1) Klub naroda ima pravo uz obrazloženje zatražiti stanku do 30 minuta za svaku

točku. Predsjedatelj je dužan odmah dati stanku ako nije počelo glasovanje.

(2) Nakon stanke predsjedatelj Doma daje riječ predstavniku kluba da obrazloži zahtjev za stanku.

(3) Ako klub naroda zatraži stanku dulju od 30 minuta, predsjedatelj Doma stavlja taj prijedlog na glasovanje.

(4) Ako predsjedatelj Doma iz bilo kojih razloga ocijeni svrhovitim odrediti stanku, on će u bilo kojem trenutku odrediti stanku, koja ne može biti dulja od jednog sata.

## Odjeljak F. Donošenje odluka

### Članak 74.
### (Glasovi izaslanika)

Glas izaslanika je osoban i ne može se prenositi.

### Članak 75.
### (Donošenje odluka)

(1) Sve odluke u Domu donose se većinom glasova onih koji su nazočni i koji glasuju.

(2) Izaslanici će uložiti maksimalne napore da ta većina uključuje najmanje jednu trećinu glasova izaslanika s teritorija svakog entiteta.

(3) Ako većina glasova ne uključuje jednu trećinu glasova izaslanika s teritorija svakog entiteta, predsjedatelj Doma i njegovi zamjenici sastat će se kao povjerenstvo i pokušati osigurati suglasnost u roku od tri dana nakon glasovanja.

(4) Ako to ne uspije, odluke se donose većinom glasova onih koji su nazočni i koji glasuju, pod uvjetom da glasovi "protiv" ne sadrže dvije trećine ili više glasova izaslanika izabranih iz svakog entiteta.

### Članak 76.
### (Postupak odlučivanja kada većina ne sadrži jednu trećinu glasova s teritorija svakog entiteta)

(1) Ako većina glasova ne sadrži jednu trećinu glasova s teritorija svakog entiteta, Kolegij Doma će u roku od tri dana, radeći kao povjerenstvo, nastojati postići suglasnost.

(2) Ako predsjedatelj Doma i zamjenici predsjedatelja Doma postignu suglasnost

iz članka 75. stavka (3) ovoga Poslovnika, mjerodavna odluka Doma smatra se usvojenom, a Dom se o tome obavještava na odgovarajući način. Iznimno od odredaba članka 19. ovoga Poslovnika, suglasnost se postiže konsenzusom predsjedatelja Doma i zamjenika predsjedatelja.

(3) Ako Kolegij Doma ne uspije postići suglasnost, odluku donosi većina od ukupnoga broja izaslanika koji su nazočni i koji glasuju, uz uvjet da glasovi "protiv" ne sadrže dvije trećine ili više glasova izaslanika izabranih iz svakog entiteta.

(4) U slučaju da nema kvoruma, te ako nakon stanke predsjedatelj Doma utvrdi ili glasovanje pokaže da i dalje nema kvoruma, razmatranje pitanja odgađa se za sljedeću sjednicu.

(5) Ako se izaslanik prilikom glasovanja ne izjasni "za", "protiv" ili "suzdržan", a nazočan je u dvorani za vrijeme glasovanja, smatra se suzdržanim.

**Članak 77.**
**(Načini glasovanja)**

Glasovanje u Domu je javno i obavlja se:

a) elektronički,

b) podizanjem glasačkog kartona odnosno podizanjem ruke,

c) prozivanjem.

**Članak 78.**
**(Elektroničko glasovanje)**

(1) U Domu se koristi elektronički sustav glasovanja, koji bilježi i prikazuje ukupan broj glasova "za", broj glasova "protiv" i broj glasova "suzdržan". Na zaslonu se prikazuje glas svakog izaslanika zelenom ("za"), crvenom ("protiv") i bijelom ("suzdržan") bojom, te sivom bojom prazna mjesta izaslanika koji nisu nazočni sjednici. Elektronički sustav glasovanja bilježi je li bilo kvoruma i sadrži li većina, ako postoji, najmanje jednu trećinu glasova izaslanika s teritorija svakog entiteta. Nakon glasovanja na zaslonu se prikazuju rezultati.

(2) Ako se glasovanje provede nakon postupka traženja suglasnosti iz članka 76. ovoga Poslovnika, elektronički sustav glasovanja bilježi i prikazuje ukupan broj glasova "za", glasova "protiv" i glasova "suzdržan", kao i sadrže li glasovi "protiv" dvije trećine ili više glasova izaslanika izabranih iz svakog entiteta.

(3) Elektronički sustav glasovanja bilježi i način na koji je svaki izaslanik glasovao.

(4) Vrijeme za glasovanje korištenjem elektroničkog sustava glasovanja je 10 sekundi.

(5) Sve informacije na zaslonu ispisuju se na jezicima u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini i odgovarajućim pismima.

### Članak 79.
### (Glasovanje podizanjem glasačkog kartona odnosno podizanjem ruke)

(1) Ako elektronički sustav glasovanja nije u funkciji ili na zahtjev jedne trećine izaslanika u Domu, glasuje se podizanjem glasačkog kartona odnosno ruke.

(2) Predsjedatelj Doma, uz pomoć zamjenika predsjedatelja i tajnika Doma, konstatira koliko je glasova "za", koliko "protiv" i koliko "suzdržan", uzimajući u obzir ispunjenje drugih zahtjeva iz čl. 75. i 76. ovoga Poslovnika.

### Članak 80.
### (Glasovanje prozivanjem)

(1) Glasovanje prozivanjem primjenjuje se kada predsjedatelj Dom ili na prijedlog bilo kojeg izaslanika to ocijeni potrebnim kako bi se otklonile sumnje u ispravnost rezultata glasovanja.

(2) U tom slučaju tajnik Doma proziva izaslanike pojedinačno. Svaki prozvani izaslanik izjašnjava se "za", "protiv" ili "suzdržan". Prilikom prozivanja koristi se abecedni ili azbučni redoslijed, ovisno o tome koji redoslijed preferira predsjedatelj.

### Članak 81.
### (Rezultati glasovanja)

Na kraju postupka glasovanja predsjedatelj Doma konstatira koliko je glasova "za", koliko "protiv" i koliko "suzdržan" te rezultate glasovanja s teritorija svakog entiteta, kako je predviđeno člankom IV.3.d) Ustava BiH, i proglašava konačnu odluku nakon glasovanja.

## Odjeljak G. Zapisnik i snimka rasprave

### Članak 82.
### (Sadržaj zapisnika)

(1) Zapisnik sadrži podatke koji se odnose na: dan, mjesto i vrijeme održavanja sjednice; razmatrana pitanja; imena i službene dužnosti sudionika u raspravama; rezultate glasovanja i usvojene odluke.

(2) Izaslanik može zahtijevati da njegovo upozorenje u vezi s mogućom povredom Ustava BiH ili ovoga Poslovnika bude uneseno u zapisnik.

**Članak 83.**
**(Objavljivanje zapisnika)**

(1) Zapisnici rasprava u Domu u cijelosti su dostupni javnosti i objavljuju se na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH.

(2) Zapisnik ili dio zapisnika iz članka 86. stavka (4) ovoga Poslovnika nisu dostupni javnosti.

**Članak 84.**
**(Tonsko snimanje sjednica i transkript)**

(1) Sjednice Doma tonski se snimaju, a mogu biti pripremljene i kratke bilješke, radi izrade konačnog transkripta sjednice.

(2) Kolegij Doma preciznije uređuje način pripreme, čuvanja, objave i slanja transkripta.

**Članak 85.**
**(Autorizacija transkripta)**

(1) Izaslanik može zatražiti transkript svoga govora na autorizaciju najkasnije pet dana prije početka sljedeće sjednice Doma. Od izaslanika se očekuje da vrati autorizirani transkript u roku od 48 sati od kada mu je dostavljen. Prilikom autorizacije izaslanik ne smije unositi znatnije izmjene u tekst i izostavljati izražene misli.

(2) Ako izaslanik ne vrati ispravke u roku od 48 sati od trenutka kada mu je transkript dostavljen, transkript se smatra autoriziranim.

## Odjeljak H. Javnost rada

**Članak 86.**
**(Javnost rada i pristup informacijama)**

(1) Dom radi javno i na vrijeme, potpuno i objektivno obavještava javnost o svome radu. Pod istim uvjetima Dom, u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u BiH, svim zainteresiranima osigurava pristup raspoloživim informacijama.

(2) Sjednice Doma izravno se prenose na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH.

(3) Zapisnici rasprava u Domu, zakonodavne kao i druge aktivnosti u vezi s radom Doma dostupne su javnosti u elektroničkom obliku na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH, a u skladu s mogućnostima Parlamentarne skupštine BiH i u tiskanom glasilu.

(4) Iznimka od navedenih informacija koje se objavljuju jesu informacije za koje se može očekivati da bi njihovo otkrivanje izazvalo štetu za legitimne ciljeve iz sljedećih područja:

a) vanjske politike, interesa obrane i sigurnosti, kao i zaštite javne sigurnosti;

b) interesa monetarne politike;

c) sprječavanja kriminala i svakog otkrivanja kriminala;

d) zaštite postupka donošenja odluka javnog tijela u davanju mišljenja, savjeta ili preporuka javnog tijela, zaposlene osobe u javnom tijelu ili svake osobe koja obavlja aktivnost za ili u ime javnog tijela, a ne obuhvaća činjenične, statističke, znanstvene ili tehničke informacije;

e) druge ciljeve utvrđene Zakonom o slobodi pristupa informacijama u BiH.

**Članak 87.**
**(Objavljivanje akata i usvojenih prijedloga)**

(1) Prijedlozi zakona, materijali za sjednice povjerenstava i drugi prijedlozi upućeni na razmatranje Parlamentarnoj skupštini BiH objavljuju se na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH, osim materijala koji su klasificirani u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka.

(2) Nakon objave u "Službenom glasniku BiH" usvojeni zakoni objavljuju se na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH.

(3) Prijedlozi i akti koje usvoji Dom i njegova radna tijela mogu biti objavljeni u tisku i drugim sredstvima javnog informiranja.

**Članak 88.**
**(Pristup sjednicama)**

(1) Predstavnicima sredstava javnog informiranja i drugim posjetiteljima osigurava se pristup sjednicama Doma u prostoru posebno rezerviranom za njih, kako utvrdi Kolegij Doma, u skladu s mogućnostima.

(2) Sjednica ili dio sjednice na kojoj se razmatraju pitanja iz članka 12. ovoga Poslovnika održava se bez prisutnosti predstavnika sredstava javnog informiranja i posjetitelja.

**Članak 89.**
**(Rezerviranje mjesta)**

Osim mjesta rezerviranih za izaslanike, odgovarajuća mjesta u prostoru za održavanje sjednica osigurana su za članove Predsjedništva BiH, članove Vijeća ministara BiH i goste.

## Odjeljak I. Zajedničke sjednice obaju domova Parlamentarne skupštine BiH

**Članak 90.**
**(Sazivanje i predsjedanje)**

(1) Zajedničku sjednicu obaju domova Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: zajednička sjednica obaju domova) sazivaju predsjedatelji domova:
   a) u svim prilikama kada to ocijeni potrebnim Zajednički kolegij,
   b) u svečanim prigodama,
   c) u iznimnim okolnostima, na zahtjev Predsjedništva BiH.

(2) Zajedničkom sjednicom obaju domova naizmjence predsjedaju predsjedatelji domova.

**Članak 91.**
**(Poziv i dnevni red zajedničke sjednice obaju domova)**

(1) Dnevni red zajedničke sjednice obaju domova utvrđuje Zajednički kolegij.

(2) Poziv za zajedničku sjednicu obaju domova dostavlja se izaslanicima i zastupnicima u rokovima utvrđenim poslovnicima domova.

**Članak 92.**
**(Donošenje odluka)**

Prilikom donošenja odluka domovi se izjašnjavaju odvojeno i primjenjuju se odredbe poslovnika koje se odnose na odlučivanje u domovima.

## POGLAVLJE V. Aktivnosti Doma
## Odjeljak A. Opće odredbe

### Članak 93.
### (Aktivnosti Doma)

Dom obavlja sljedeće aktivnosti:

a) zakonodavnu;

b) kontrolnu;

c) informativnu;

d) unutarnju regulaciju;

e) donosi odluke o pitanjima od vitalnog interesa i samoraspuštanja;

f) sudjeluje u međuparlamentarnoj suradnji zajedno sa Zastupničkim domom;

g) druge aktivnosti u skladu s Ustavom BiH, zakonom i ovim Poslovnikom.

## Odjeljak B. Temeljni zakonodavni postupak: Inicijativa

### Članak 94.
### (Ovlašteni predlagatelj)

(1) Prijedlog zakona mogu podnijeti izaslanik, povjerenstva Doma, zajednička povjerenstva, Zastupnički dom, kao i Predsjedništvo BiH i Vijeće ministara BiH, unutar svojih nadležnosti.

(2) Predlagatelj zakona ili ovlašteni predstavnik predlagatelja obvezan je biti nazočan svim raspravama o prijedlogu zakona dok teče zakonodavna procedura.

(3) Građani mogu podnijeti inicijativu za izmjene ili dopune zakona ovlaštenim predlagateljima.

### Članak 95.
### (Sadržaj prijedloga zakona)

Člankom 1. Poslovnika o dopunama Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 53/16 - stupio na snagu 30. 7. 2016.) u stavku (3) iza točke d) dodaje se nova točka e), a dosadašnje toč. e) i f) postaju toč. f) i g). U stavku (4) iza interpunkcijskog znaka zarez dodaju se nove riječi.

(1) Prijedlog zakona podnosi se u obliku teksta, u skladu s Jedinstvenim pravilima

za izradbu pravnih propisa u institucijama BiH. Predlagatelj zakona dužan je istodobno dostaviti prijedlog zakona u pisanom i elektroničkom obliku na jezicima u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini. Iznimno, kada je izaslanik predlagatelj zakona, može dostaviti prijedlog zakona u pisanom i elektroničkom obliku na jednom od jezika i pisama u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

(2) Prijedlog zakona koji se usklađuje sa zakonodavstvom EU podnosi se i razmatra u skladu s čl. 125. i 126. ovoga Poslovnika.

(3) Uz prijedlog zakona dostavlja se obrazloženje koje sadrži:

a) ustavnu osnovu za usvajanje zakona;

b) razloge za donošenje zakona;

c) načela na kojima je utemeljen prijedlog zakona;

d) procjenu financijskih sredstava potrebnih za provedbu zakona;

e) mišljenje Agencije za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini o usklađenosti prijedloga zakona koji se odnose na obradu osobnih podataka sa standardima zaštite osobnih podataka;

f) mišljenje Direkcije za europske integracije o usklađenosti prijedloga zakona s pravno obvezujućim normama EU, kao i mišljenja institucija i organizacija koje su konzultirane tijekom izrade prijedloga zakona, i

g) bilo koje druge okolnosti koje bi mogle pojasniti Domu razloge za donošenje zakona.

(4) Kada je izaslanik predlagatelj zakona, mišljenje Agencije za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini o usklađenosti prijedloga zakona koji se odnose na obradu osobnih podataka sa standardima zaštite osobnih podataka i mišljenje Direkcije za europske integracije o usklađenosti prijedloga zakona sa zakonodavstvom EU pribavlja Kolegij Doma.

(5) Uz prijedlog izmjena ili dopuna zakona odnosno drugog akta prilažu se i odredbe članaka koje se mijenjaju odnosno dopunjuju, te verzija pročišćenog teksta zakona ili drugog akta.

(6) Ako prijedlog zakona ne sadrži sve elemente propisane st. (1), (3) i (5) ovoga članka, Kolegij Doma tražit će od predlagatelja da u roku od sedam dana ispravi nedostatke, a o tome će obavijestiti i Ustavnopravno povjerenstvo uz dostavljanje prijedloga zakona. Ako predlagatelj ne ispravi nedostatke u propisanom roku, Ustavnopravno povjerenstvo postupit će u skladu s člankom 108. stavak (2) ovoga Poslovnika

(7) Prilikom izrade prijedloga zakona, izaslanici će tražiti stručnu pomoć Zakonodavno-pravnog sektora Tajništva Parlamentarne skupštine BiH u smislu usklađivanja prijedloga zakona s Jedinstvenim pravilima za izradbu pravnih propisa u institucijama BiH.

## Članak 96.
## (Razmatranje)

(1) Zakone i druge akte dostavljene Parlamentarnoj skupštini BiH, u pravilu, prvo razmatra Zastupnički dom.

(2) Na prijedlog Kolegija Doma, Dom može razmatrati akte iz ovoga članka prije Zastupničkog doma.

## Članak 97.
## (Podnošenje prijedloga zakona)

(1) Prijedlog zakona podnosi se predsjedatelju Doma, koji ga odmah dostavlja Kolegiju Doma i Zakonodavno-pravnom sektoru radi davanja mišljenja o usklađenosti prijedloga zakona s člankom 95. ovoga Poslovnika i Jedinstvenim pravilima za izradbu pravnih propisa u institucijama BiH.

(2) Zakonodavno-pravni sektor dostavlja mišljenje Kolegiju Doma i Ustavno-pravnom povjerenstvu u roku od tri dana od dana zaprimanja prijedloga zakona.

(3) Kolegij Doma u roku od sedam dana dostavlja prijedlog zakona Ustavno-pravnom povjerenstvu radi davanja mišljenja o usklađenosti s Ustavom BiH i pravnim sustavom BiH i nadležnom povjerenstvu radi davanja mišljenja o načelima na kojima je zakon utemeljen. Istodobno Kolegij Doma dostavlja prijedlog zakona izaslanicima, Vijeću ministara BiH i Predsjedništvu BiH, kada oni nisu predlagatelji.

(4) Tajnici domova u dogovoru daju prijedlog kolegijima obaju domova radi određivanja nadležnoga zajedničkog povjerenstva, o čemu kolegiji domova odlučuju u roku od sedam dana od dana dostave prijedloga zakona i dostavljaju ga subjektima navedenim u stavku (3) ovoga članka.

(5) Ako se ne ispoštuju rokovi iz st. (1) i (3) ovoga članka, Kolegij Doma dužan je obavijestiti Dom i predlagatelja zakona o razlozima kašnjenja i predložiti nove rokove. Dom odlučuje o opravdanosti navedenih razloga i prihvaćanju novih rokova.

(6) Ako je Dom dobio više prijedloga zakona kojima se uređuju ista pitanja, Kolegij Doma upućuje ih u proceduru u skladu sa stavkom (3) ovoga članka. Ako Vijeće ministara BiH nije predlagatelj zakona, Kolegij Doma upućuje zakon Vijeću ministara BiH, koje je dužno dati mišljenje u roku od 20 dana od dana zaprimanja. Kada Dom dobije mišljenje Vijeća ministara BiH o zakonu, zakon koji je dobio pozitivno mišljenje ima prioritet u daljnjoj proceduri u Domu.

(7) Kolegij Doma poziva predlagatelje zakona iz stavka (6) ovoga članka da u roku od sedam dana usuglase prijedloge zakona i jedan prijedlog zakona upute u daljnju proceduru. Ako predlagatelji ne postignu suglasnost, u daljnju parlamentarnu proceduru upućuje se prijedlog zakona koji je prvi dostavljen Domu.

(8) Ako Vijeće ministara BiH ne dostavi mišljenje u roku utvrđenom stavkom (6) ovoga članka, nastavlja se parlamentarna procedura povodom predloženih zakona do okončanja postupka u Ustavnopravnom povjerenstvu i nadležnom povjerenstvu, u skladu sa stavkom (7) ovoga članka. Kada primi mišljenja Ustavnopravnog povjerenstva i nadležnog povjerenstva, Kolegij Doma uvrštava u dnevni red sjednice Doma zakon koji je prvi dostavljen Domu. Do okončanja postupka u Domu za prvi zakon, miruje postupak za ostale predložene zakone.

**Članak 98.**
**(Predlagatelj zakona - izaslanik ili povjerenstvo Doma)**

(1) Ako je predlagatelj zakona izaslanik ili povjerenstvo Doma, a Kolegij Doma utvrdi da je zajedničko povjerenstvo nadležno povjerenstvo, prijedlog zakona dostavlja Kolegiju Zastupničkog doma.

(2) Nakon što Kolegij Zastupničkog doma potvrdi da je nadležno zajedničko povjerenstvo, prijedlog zakona dostavlja ustavnopravnim povjerenstvima domova.

(3) Nakon što ustavnopravna povjerenstva daju svoja mišljenja, nastavlja se postupak u zajedničkom povjerenstvu u skladu s poslovnicima domova.

**Odjeljak C. Temeljni zakonodavni postupak: Postupak u Ustavnopravnom povjerenstvu i nadležnom povjerenstvu - faza I.**

**Članak 99.**
**(Usuglašenost prijedloga zakona s Ustavom BiH)**

Nakon što razmotri usuglašenost prijedloga zakona s Ustavom BiH i pravnim sustavom BiH, Ustavnopravno povjerenstvo dostavlja svoje mišljenje predsjedatelju Doma u roku od 10 dana nakon zaprimanja prijedloga zakona.

**Članak 100.**
**(Prva faza u nadležnom povjerenstvu)**

Nadležno povjerenstvo, razmatrajući prijedlog zakona u prvoj fazi, dostavlja mišljenje o načelima predloženog zakona predsjedatelju Doma u roku od 10 dana nakon zaprimanja prijedloga zakona, koji predsjedatelj Doma upućuje Domu.

### Članak 101.
### (Produljenje roka za dostavu mišljenja)

(1) Povjerenstva iz čl. 99. i 100. ovoga Poslovnika mogu podnijeti zahtjev Kolegiju Doma za produljenje roka za dostavu mišljenja uz navođenje razloga zbog kojih nisu u mogućnosti dostaviti mišljenje.

(2) Kolegij Doma donosi odluku povodom zahtjeva povjerenstva iz stavka (1) ovoga članka i utvrđuje krajnji rok za dostavu mišljenja, u skladu s prijedlogom povjerenstva.

(3) U slučaju da povjerenstvo ne dostavi mišljenje do krajnjeg roka, Dom se izjašnjava o određivanju novoga roka ili o obustavi zakonodavnog postupka.

### Članak 102.
### (Uvrštavanje u dnevni red sjednice Doma)

(1) Kad zaprimi mišljenja Ustavnopravnog povjerenstva i nadležnog povjerenstva, koja dostavlja predsjedatelj Doma, Kolegij Doma uvrštava prijedlog zakona u dnevni red sljedeće sjednice Doma.

(2) Ako je predlagatelj zakona izaslanik ili povjerenstvo Doma, Kolegij Doma dostavlja mišljenje zajedničkog povjerenstva zajedno s prijedlogom zakona Zastupničkom domu, koji će ga razmatrati nakon završetka postupka povodom prijedloga zakona u Domu.

## Odjeljak D. Temeljni zakonodavni postupak: Rasprava na sjednici Doma - prvo čitanje

### Članak 103.
### (Opća rasprava, načela, potreba donošenja i usuglašenost s Ustavom BiH)

(1) Opća rasprava u Domu počinje prvim čitanjem koje se tiče načela na kojima je prijedlog zakona utemeljen, sadržaja zakona i potrebe donošenja zakona, prema mišljenju Ustavnopravnog povjerenstva i nadležnog povjerenstva iz prve faze.

(2) Rasprava u prvom čitanju završava se usvajanjem ili odbijanjem prijedloga zakona.

(3) Usvajanjem prijedloga zakona u prvom čitanju počinju teći rokovi za podnošenje amandmana.

(4) Ako ocijeni da se radi o zakonu manjeg opsega ili stupnja složenosti, Dom može odlučiti da razmatra prijedlog zakona i u drugom čitanju, bez razmatranja u nadležnom povjerenstvu – druga faza.

(5) Dom može zaključkom odlučiti da nadležno povjerenstvo u roku od 30 dana provede javnu raspravu o prijedlogu zakona.

**Članak 104.**
**(Rasprava u Domu kada je mišljenje nadležnog ili Ustavnopravnog povjerenstva negativno)**

(1) Kada Kolegij Doma zaprimi obrazloženo mišljenje Ustavnopravnog povjerenstva ili nadležnog povjerenstva o prijedlogu zakona iz kojeg proizlazi da povjerenstvo nije utvrdilo usklađenost s Ustavom BiH i pravnim sustavom BiH, odnosno da nije prihvatilo načela predloženog zakona, Kolegij Doma uvrštava prijedlog zakona s mišljenjima povjerenstava u dnevni red sljedeće sjednice Doma.

(2) Ako Dom prihvati mišljenje Ustavnopravnog ili nadležnog povjerenstva iz stavka (1) ovoga članka, predloženi zakon smatra se odbijenim.

(3) Ako Dom ne prihvati mišljenje povjerenstava iz stavka (1) ovoga članka, Dom traži da povjerenstva izrade novo mišljenje imajući u vidu raspravu koja je vođena na sjednici Doma i u roku koji Dom odredi.

(4) Postupak iz stavka (3) ovoga članka može se ponavljati najviše dva puta, nakon čega se zakonodavni postupak obustavlja u slučaju neprihvaćanja mišljenja.

**Članak 105.**
**(Javna rasprava)**

(1) Prije stupanja u postupak iz članka 110. ovoga Poslovnika, povjerenstvo može odlučiti da otvori javnu raspravu o predloženom zakonu koja bi uključivala zainteresirane organizacije, institucije i pojedince.

(2) Javna rasprava održava se u roku od 30 dana. U slučaju provođenja javne rasprave iz članka 103. stavka (5) i stavka (1) ovoga članka, rokovi utvrđeni člankom 109. stavkom (1) i člankom 111. st. (1) i (2) ovoga Poslovnika teku od dana održavanja javne rasprave.

(3) Povjerenstvo oglašava javnu raspravu na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH.

### Članak 106.
### (Mišljenje sudionika javne rasprave)

Pozvane organizacije, institucije i pojedinci iznose svoja mišljenja o pitanjima u vezi s predloženim zakonom. Nakon završetka javne rasprave, a u skladu sa zaključkom povjerenstva, sudionici mogu priložiti stručne radove i druge materijale podnesene tijekom javne rasprave.

### Članak 107.
### (Rezultati javne rasprave)

Povjerenstvo, uz izvješće koje podnosi, prilaže i transkript javne rasprave ako postoji, kao i radove i materijale podnesene tijekom javne rasprave.

## Odjeljak E. Temeljni zakonodavni postupak: Postupak u nadležnom povjerenstvu – faza II.

### Članak 108.
### (Nazočnost predlagatelja sjednicama nadležnog povjerenstva)

(1) Predlagatelj zakona ili ovlašteni predstavnik predlagatelja obvezno je nazočan sjednici povjerenstva. Predstavnik Vijeća ministara BiH može sudjelovati u radu povjerenstva i onda kada Vijeće ministara BiH nije predlagatelj.

(2) Ako predlagatelj ili ovlašteni predstavnik predlagatelja nije nazočan sjednici povjerenstva, a ono utvrdi da je nazočnost predlagatelja ili ovlaštenog predstavnika predlagatelja potrebna ili ako utvrdi da predlagatelj nije ispravio nedostatke u predloženom aktu, povjerenstvo može odgoditi raspravu o tom pitanju i obavijestiti o tome predlagatelja, te tražiti od njega da bude nazočan sljedećoj sjednici, odnosno da ispravi nedostatke u predloženom aktu do sljedeće sjednice. Ako predlagatelj ili njegov ovlašteni predstavnik po ponovljenom pozivu ne bude nazočan ni sljedećoj sjednici, odnosno ne ispravi nedostatke u predloženom aktu, smatrat će se da je odustao od prijedloga akta, o čemu povjerenstvo obavještava Kolegij Doma.

### Članak 109.
### (Podnošenje amandmana)

(1) Izaslanik, klub naroda, nenadležno povjerenstvo, predlagatelj zakona i Vijeće ministara BiH mogu dostaviti amandmane u pisanom obliku u roku

od 10 dana od dana usvajanja prijedloga zakona u prvom čitanju, a članovi nadležnog povjerenstva mogu ulagati amandmane do kraja razmatranja prijedloga zakona u povjerenstvu. Predlagatelji amandmana mogu modificirati svoje amandmane tijekom rasprave u povjerenstvu.

(2) Izaslanik i klub naroda mogu pri izradi amandmana na prijedloge zakona tražiti stručnu pomoć Zakonodavno-pravnog sektora Tajništva Parlamentarne skupštine BiH i drugih institucija BiH.

(3) Nakon što počne rasprava, predsjedatelj povjerenstva, u dogovoru sa zamjenicima predsjedatelja povjerenstva, odobrava raspravu o novim amandmanima, osim o amandmanima iz stavka (1) ovoga članka, samo u slučajevima kada se:

a) odnose na nove aspekte ili

b) njima nastoji usuglasiti dva ili više prijedloga o kojima se vodi rasprava.

(4) Kada je za razmatranje prijedloga zakona nadležno zajedničko povjerenstvo, i svaki zastupnik može dostaviti amandmane, u skladu sa stavkom (1) ovoga članka.

## Članak 110.
## (Postupak u povjerenstvu)

(1) Postupak u povjerenstvu počinje raspravom o prijedlogu zakona i podnesenim amandmanima.

(2) Nakon rasprave povjerenstvo glasuje o predloženim amandmanima slijedeći redoslijed članaka na koji se odnose. U slučaju iznimno velikog broja amandmana, predsjedatelj povjerenstva može odrediti drugi način rasprave, osiguravajući da se svi stavovi mogu korektno izraziti.

(3) O amandmanima koji se odnose na isti članak raspravlja se i glasuje, počevši od onih koji podrazumijevaju veću izmjenu, o čemu odlučuje predsjedatelj povjerenstva. Predlagatelji amandmana mogu usuglasiti zajednički tekst amandmana.

(4) Nakon što se završi glasovanje o svim predloženim amandmanima, glasuje se o prijedlogu zakona s prihvaćenim amandmanima.

## Članak 111.
## (Izvješće povjerenstva)

(1) Nadležno povjerenstvo dužno je Domu dostaviti izvješće u roku od 20 dana od dana usvajanja prijedloga zakona u prvom čitanju.

(2) Kada je nadležno zajedničko povjerenstvo, ono je dužno dostaviti izvješće u roku od 30 dana od dana kada je prijedlog zakona usvojen u prvom čitanju na sjednici doma koji je posljednji razmatrao zakon.

(3) Izvješće nadležnog povjerenstva sadrži izvješće o prijedlogu zakona i usvojene amandmane koji su postali sastavnim dijelom prijedloga zakona.

(4) Nadležno povjerenstvo može podnijeti Kolegiju Doma zahtjev za produljenje roka za dostavu izvješća uz navođenje razloga zbog kojih ga nije u mogućnosti dostaviti.

(5) Kolegij Doma donosi odluku povodom zahtjeva povjerenstva i utvrđuje krajnji rok za dostavu izvješća u skladu s prijedlogom povjerenstva. U tom slučaju, krajnji rok za podnošenje amandmana iz članka 109. stavka (1) ovoga Poslovnika jest 24 sata prije održavanja sjednice povjerenstva.

(6) U slučaju da povjerenstvo ne dostavi izvješće do krajnjega roka, Dom se izjašnjava o utvrđivanju novoga roka ili o obustavi zakonodavnog postupka.

## Članak 112.
## (Negativno izvješće nadležnog povjerenstva o zakonu u cjelini)

(1) Kada Kolegij Doma primi izvješće nadležnog povjerenstva o prijedlogu zakona iz kojega proizlazi da povjerenstvo nije prihvatilo prijedlog zakona u cjelini, u kojemu je povjerenstvo obvezno obrazložiti razloge odbijanja, Kolegij Doma uvrštava prijedlog zakona s izvješćem povjerenstva u dnevni red sljedeće sjednice Doma.

(2) Ako Dom prihvati izvješće nadležnoga povjerenstva iz stavka (1) ovoga članka, predloženi zakon smatra se odbijenim.

(3) Ako ne prihvati izvješće, Dom traži od nadležnog povjerenstva da izradi novo izvješće imajući u vidu raspravu vođenu na sjednici Doma i u roku koji Dom odredi.

(4) Postupak iz stavka (3) ovoga članka može se ponavljati najviše dva puta, nakon čega se zakonodavni postupak obustavlja u slučaju neprihvaćanja izvješća.

## Članak 113.
## (Izvjestitelj nadležnog povjerenstva)

Predsjedatelj povjerenstva ili drugi imenovani izvjestitelj podnosi izvješće na sjednici Doma.

## Odjeljak F. Temeljni zakonodavni postupak: Rasprava na sjednici Doma – drugo čitanje

### Članak 114.
### (Postupak s izvješćem nadležnog povjerenstva)

Kada zaprimi izvješće nadležnog povjerenstva, predsjedatelj Doma dostavlja izvješće izaslanicima radi rasprave na sjednici Doma o prijedlogu zakona u drugom čitanju.

### Članak 115.
### (Amandmani)

(1) Izaslanici i klubovi naroda mogu predlagati amandmane kojima se osporavaju amandmani što ih je povjerenstvo usvojilo. Ti se amandmani dostavljaju najkasnije 24 sata prije početka sjednice Doma.

(2) U istome roku ovlašteni predlagatelji amandmana iz članka 109. stavka (1) ovoga Poslovnika mogu predložiti amandmane u pisanom obliku koje žele ponovno braniti na sjednici Doma, nakon što nisu usvojeni u povjerenstvu.

(3) Nakon što počne rasprava, predsjedatelj Doma, u konzultaciji sa zamjenicima predsjedatelja Doma, odobrava raspravu o novim amandmanima, osim o amandmana iz st. (1) i (2) ovoga članka, samo u slučajevima kada se:

a) odnose na nove aspekte koje povjerenstvo nije moglo uzeti u obzir ili

b) njima nastoje usuglasiti dva ili više prijedloga o kojima se vodi rasprava.

(4) Predlagatelj amandmana iz ovoga članka ima pravo povući, izmijeniti ili dopuniti amandman sve do okončanja rasprave.

(5) Predlagatelj ima pravo povući prijedlog zakona najkasnije 24 sata prije početka sjednice.

### Članak 116.
### (Rasprava i glasovanje)

(1) Drugo čitanje sastoji se od rasprave i glasovanja o predloženim amandmanima, slijedeći redoslijed članaka na koje se odnose. U slučaju iznimno velikoga broja amandmana, predsjedatelj može odrediti drugi način rasprave, osiguravajući korektno izražavanje svih stavova.

(2) O predloženim amandmanima koji se odnose na isti članak raspravlja se i glasuje, počevši od onih koji podrazumijevaju veću izmjenu članka, o čemu odlučuje predsjedatelj Doma.

(3) Predlagatelj zakona, izvjestitelj i predstavnik Vijeća ministara BiH dobivaju riječ kad god zatraže, u skladu s uputama predsjedatelja Doma.

(4) Nakon što se glasovalo o svim predloženim amandmanima, glasuje se o prijedlogu zakona u njegovom konačnom tekstu.

**Članak 117.**
**(Neusklađenost i pravno-tehničke pogreške)**

(1) Za vrijeme rasprave iz članka 116. stavka (2) ovoga Poslovnika Dom može ocijeniti da amandmani usvojeni u povjerenstvu uzrokuju unutarnji nesklad ili sadrže pravno-tehničke pogreške.

(2) U tom slučaju Dom prekida raspravu o prijedlogu zakona i takvi se amandmani ili neki članci upućuju nadležnom povjerenstvu, koje ih razmatra, mijenja i do sljedeće sjednice Doma predlaže usklađeni tekst prijedloga zakona, kada se nastavlja rasprava i izjašnjavanje o zakonu.

## Odjeljak G. Temeljni zakonodavni postupak: Odnosi između domova

**Članak 118.**
**(Donošenje zakona)**

Prijedlog zakona smatra se donesenim kada ga oba doma Parlamentarne skupštine BiH usvoje u istovjetnom tekstu.

**Članak 119.**
**(Zajedničko povjerenstvo za usuglašavanje)**

(1) Kada se prijedlog zakona ili drugog akta, koji trebaju usvojiti oba doma, usvoji prvo u Domu, predsjedatelj Doma dostavlja ga Zastupničkom domu u roku od tri dana.

(2) Ako tekst koji je usvojio Dom nije istovjetan tekstu usvojenom u Zastupničkom domu, predsjedatelj Doma odmah obavještava Zastupnički dom kako bi se na sljedećoj sjednici Doma osnovalo zajedničko povjerenstvo za usuglašavanje teksta.

(3) Prvu sjednicu zajedničkog povjerenstva za usuglašavanje sazivaju tajnici obaju domova Parlamentarne skupštine BiH u roku od sedam dana od dana imenovanja članova zajedničkog povjerenstva za usuglašavanje.

## Članak 120.
## (Usuglašavanje)

(1) Zajedničko povjerenstvo za usuglašavanje ima šest članova, po tri člana iz svakog doma.

(2) Zajedničko povjerenstvo za usuglašavanje nastoji postići dogovor o istovjetnom tekstu. Za postizanje dogovora potrebna je većina glasova svih članova zajedničkog povjerenstva za usuglašavanje i u toj većini zastupljenost sva tri konstitutivna naroda, kao i većina iz svakog doma.

(3) Zajedničko povjerenstvo za usuglašavanje dostavlja izvješće o usuglašavanju u roku od 10 dana od dana održavanja prve sjednice.

(4) Ako jedan od domova ne usvoji izvješće zajedničkog povjerenstva za usuglašavanje, prijedlog zakona smatra se odbijenim.

(5) Ako oba doma ne usvoje negativno izvješće zajedničkog povjerenstva za usuglašavanje, prijedlog zakona dostavlja se zajedničkom povjerenstvu za usuglašavanje radi izrade novog izvješća u skladu sa smjernicama domova.

## Članak 121.
## (Usvajanje u istovjetnom tekstu)

Ako Dom usvoji prijedlog zakona ili drugog akta u istovjetnom tekstu kao i Zastupnički dom, prijedlog zakona ili drugog akta smatra se donesenim. Predsjedatelj Doma poduzima radnje potrebne za njegovo objavljivanje.

## Članak 122.
## (Izvorni tekst zakona i drugih akata)

(1) Tajnik Doma, u suradnji s tajnikom Zastupničkog doma, odgovoran je za izradu izvornoga teksta zakona i drugih akata koje donose oba doma, stavljanje pečata, te brine i za druge radnje u skladu sa zakonom.

(2) Tajnik Doma odgovoran je za izradu izvornoga teksta akata koje donosi Dom, stavljanje pečata, te brine za druge radnje u skladu sa zakonom.

## Odjeljak H. Skraćeni i hitni postupak

### Članak 123.
### (Skraćeni postupak)

(1) Kada podnosi prijedlog zakona, predlagatelj može zatražiti razmatranje prijedloga zakona po skraćenom postupku. U tom slučaju predlagatelj je obvezan u pisanom obliku obrazložiti razloge koji opravdavaju skraćivanje postupka.

(2) Zahtjev iz stavka (1) ovoga članka razmatra Kolegij Doma i o tome odlučuje na svojoj prvoj sljedećoj sjednici.

(3) Ako Kolegij Doma prihvati razmatrati prijedlog zakona po skraćenom postupku, svi rokovi iz redovitog zakonodavnog postupka skraćuju se na pola.

(4) Kada se prijedlog zakona razmatra po skraćenom postupku, Kolegij Doma može dodatno ograničiti trajanje rasprave, kao i to koliko puta izaslanik može dobiti riječ.

(5) Ako Kolegij Doma ne prihvati zahtjev, prijedlog zakona razmatra se u skladu s odredbama kojima se uređuje redoviti zakonodavni postupak.

### Članak 124.
### (Hitni postupak)

(1) Predlagatelj može zatražiti, u pisanom obliku, od Doma razmatranje u jednom čitanju prijedloga zakona visokog stupnja hitnosti ili koji je formuliran na tako jednostavan način da ga se može usvojiti ili odbaciti u cijelosti.

(2) Zahtjev iz stavka (1) ovoga članka razmatra se na sljedećoj sjednici Doma. Dom odlučuje o zahtjevu nakon rasprave.

(3) Kada se o ovom zahtjevu obavi rasprava, glasuje se. Ako se usvoji, Dom nastavlja raspravu i glasuje o prijedlogu zakona. Amandmani na prijedlog zakona mogu se podnijeti u pisanom obliku do okončanja rasprave o prijedlogu zakona samo ako se odnose na ispravljanje očitih normativno-tehničkih i tiskarskih pogrešaka u tekstu prijedloga zakona.

(4) Ako Dom ne prihvati zahtjev predlagatelja za razmatranje prijedloga zakona po hitnom postupku, Dom odlučuje hoće li se zakon razmatrati u skladu s odredbama kojima se uređuju skraćeni ili redoviti zakonodavni postupak.

## Odjeljak I. Zakoni s oznakom "EI"

### Članak 125.
### (Razmatranje prijedloga zakona s oznakom "EI")

(1) Kada Dom zaprimi prijedlog zakona što ga je Vijeće ministara BiH označilo da je povezan s integracijama u Europsku uniju, Kolegij Doma upućuje ga u proceduru po skraćenom zakonodavnom postupku.

(2) Prijedlog zakona iz stavka (1) ovoga članka u gornjem desnom kutu naslovne stranice ima oznaku "P.Z.E.I." i broj takvog prijedloga zakona.

### Članak 126.
### (Podnošenje amandmana)

Ako na prijedlog zakona iz članka 125. ovoga Poslovnika budu uloženi amandmani, predsjedatelj nadležnog povjerenstva ih po isteku roka za njihovo ulaganje dostavlja Direkciji za europske integracije uz zahtjev za izjašnjenje o njima u pogledu njihove usuglašenosti sa zakonodavstvom EU.

## Odjeljak J. Proračun i izvješće o izvršenju proračuna institucija BiH

### Članak 127.
### (Proračun)

(1) Nakon što Parlamentarna skupština BiH dobije prijedlog zakona koji sadrži proračun institucija BiH za sljedeću godinu (u daljnjem tekstu: proračun) koji je uputilo Predsjedništvo BiH u skladu sa zakonom i u rokovima propisanim zakonom, prvo ga razmatra Zastupnički dom.

(2) Nakon usvajanja Zastupnički dom dostavlja prijedlog zakona s proračunom Domu najkasnije do 15. studenoga tekuće godine.

(3) Prilikom donošenja proračuna primjenjuju se odredbe kojima se uređuje temeljni zakonodavni postupak. Međutim, Kolegij Doma skraćuje rokove i poduzima sve druge potrebne mjere za donošenje proračuna ili, prema potrebi, izmjene i dopune proračuna najkasnije do 15. prosinca tekuće godine.

### Članak 128.
### (Izmjene i dopune proračuna)

Proračun se može mijenjati na način i prema postupku za njegovo donošenje.

### Članak 129.
### (Izvješće o izvršenju proračuna)

(1) Predsjedništvo BiH, prema prijedlogu Vijeća ministara BiH, podnosi Domu izvješće o izvršenju proračuna institucija BiH za prethodnu godinu, dostavljajući podatke o ostvarenim prihodima i rashodima u proračunskoj godini.

(2) Brojevi sadržani u izvješću nisu podložni amandmanima. Ako Dom posumnja u točnost podataka u izvješću iskazanih brojevima, može tražiti potrebna objašnjenja, dopune ili korekcije od Vijeća ministara BiH.

## Odjeljak K. Odlučivanje o suglasnosti za ratificiranje i otkazivanje međunarodnih ugovora

### Članak 130.
### (Zahtjev za ratificiranje ili otkazivanje ugovora)

(1) Predsjedništvo BiH, u skladu s Ustavom BiH i zakonom, podnosi Domu zahtjev za davanje suglasnosti za ratificiranje ili otkazivanje ratificiranih međunarodnih ugovora, sporazuma i konvencija.

(2) Nakon što dobije mišljenje nadležnog povjerenstva, predsjedatelj Doma uvrštava ga u dnevni red sjednice Doma.

(3) Tekst međunarodnih ugovora, sporazuma i konvencija nije podložan amandmanima.

## Odjeljak L. Amandmani na Ustav BiH

### Članak 131.
### (Ovlašteni predlagatelji)

Amandmane na Ustav BiH mogu predložiti Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH, Zastupnički dom i svaki izaslanik, u skladu s Ustavom BiH i ovim Poslovnikom.

### Članak 132.
### (Podnošenje amandmana)

(1) Amandmani na Ustav BiH podnose se pod istim uvjetima kao i zakoni te prate temeljni zakonodavni postupak.

(2) Kolegij Doma upućuje predložene amandmane na Ustav BiH Predsjedništvu BiH i Vijeću ministara BiH radi davanja mišljenja, ako oni nisu predlagatelji.

### Članak 133.
### (Javna rasprava)

(1) Prijedlog amandmana na Ustav BiH upućuje se na javnu raspravu nakon što ga Dom usvoji u prvom čitanju.

(2) Ustavnopravno povjerenstvo provodi javnu raspravu u skladu sa zaključkom Doma ne prije isteka 30 dana nakon što je prijedlog amandmana na Ustav BiH predložen.

(3) Trajanje javne rasprave ne može biti kraće od 15 dana.

## Odjeljak M. Ispravci u zakonu, drugom propisu i općem aktu

### Članak 134.
### (Ispravci)

(1) Prijedlog za ispravak tiskarskih pogrešaka u objavljenom tekstu zakona ili drugog propisa odnosno općeg akta koji je Dom donio, Domu podnosi tijelo nadležno za provedbu toga zakona odnosno općeg akta.

(2) Ispravci tiskarskih pogrešaka, poslije sravnjenja s izvornikom, utvrđuju tajnici obaju domova Parlamentarne skupštine BiH.

## Odjeljak N. Izrada pročišćenog teksta zakona i drugog akta

### Članak 135.
### (Pročišćeni tekst zakona i drugog akta)

(1) Ustavnopravno povjerenstvo, u suradnji s Ustavnopravnim povjerenstvom Zastupničkog doma, priprema prijedlog službenog pročišćenog teksta zakona i drugog akta kada ih za to ovlaste oba doma Parlamentarne skupštine BiH u

skladu s člankom 39. stavkom (1) točkom i) ovoga Poslovnika.

(2) Domovi Parlamentarne skupštine BiH utvrđuju službeni pročišćeni tekst zakona i drugog akta.

(3) Utvrđena službena verzija pročišćenog teksta zakona i drugog akta objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

(4) Nakon svake izmjene i dopune zakona i drugog akta stručne službe Tajništva Parlamentarne skupštine BiH izrađuju neslužbenu verziju pročišćenog teksta, koja se objavljuje na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH.

## POGLAVLJE VI. Posebna i neovisna tijela Parlamentarne skupštine BiH

### Članak 136.
### (Posebna i neovisna tijela Parlamentarne skupštine BiH)

(1) Parlamentarna skupština BiH ima svoja posebna i neovisna tijela koja se osnivaju u skladu sa zakonom.

(2) Posebna i neovisna tijela Parlamentarne skupštine BiH su:

a) Vijeće nacionalnih manjina BiH;

b) Ured parlamentarnog vojnog povjerenika BiH;

c) Neovisni odbor kao neovisno tijelo policijske strukture BiH;

d) Odbor za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima BiH,

e) Neovisno povjerenstvo za praćenje uvjeta boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava osoba nad kojima se izvršavaju kaznene sankcije i druge mjere koje je izrekao u kaznenom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica Bosna i Hercegovina ili drugi sud sukladno zakonu Bosne i Hercegovine i

f) druga tijela koja se osnivaju zakonima kao neovisna i posebna tijela Parlamentarne skupštine BiH.

(3) Članovi posebnih i neovisnih tijela Parlamentarne skupštine BiH imenuju se u skladu sa zakonom.

(4) Način odabira kandidata za obavljanje dužnosti članova i trajanje mandata članova posebnih i neovisnih tijela Parlamentarne skupštine BiH određen je zakonima o osnivanju.

### Članak 137.
### (Rad posebnih i neovisnih tijela Parlamentarne skupštine BiH)

(1) Posebna i neovisna tijela Parlamentarne skupštine BiH rade u skladu sa svojim poslovnicima, koji se donose na način i prema zakonima propisanoj proceduri, a koji ne smiju biti u suprotnosti sa zakonima o osnivanju i aktima Parlamentarne skupštine BiH.

(2) Posebna i neovisna tijela Parlamentarne skupštine BiH podnose Parlamentarnoj skupštini BiH izvješća o radu na način propisan zakonima o osnivanju.

(3) Posebna i neovisna tijela Parlamentarne skupštine BiH surađuju s radnim tijelima Parlamentarne skupštine BiH, te svim drugim tijelima i institucijama u opsegu utvrđenom zakonima o osnivanju.

### Članak 138.
### (Pružanje administrativno-tehničke i stručne pomoći)

Posebnim i neovisnim tijelima Parlamentarne skupštine BiH svu potrebnu administrativno-tehničku i stručnu pomoć, u granicama u kojima je to predviđeno zakonima o osnivanju, pruža Tajništvo Parlamentrane skupštine BiH.

### Članak 139.
### (Memorandum i pečat)

Posebna i neovisna tijela Parlamentarne skupštine BiH u svome radu koriste memorandum i pečat Parlamentarne skupštine BiH.

## POGLAVLJE VII. Glasovanje o nepovjerenju i potrebi rekonstrukcije Vijeća ministara BiH
## Odjeljak A. Opća odredba

### Članak 140.
### (Dužnost i odgovornost Vijeća ministara BiH)

(1) Vijeće ministara BiH odgovara Domu za predlaganje i provedbu politike i primjenu zakona, drugih propisa i odredaba čija je provedba dio njegove ustavne i zakonske nadležnosti, kao i za usmjeravanje i koordinaciju rada ministarstava.

(2) Vijeće ministara BiH dužno je, na zahtjev Doma, podnijeti informacije o svim bitnim aktivnostima iz svoje nadležnosti.

## Odjeljak B. Glasovanje o nepovjerenju i potrebi rekonstrukcije Vijeća ministara BiH

### Članak 141.
### (Iniciranje glasovanja o nepovjerenju Vijeću ministara BiH)

(1) Najmanje tri izaslanika u Domu mogu inicirati prijedlog za glasovanje o nepovjerenju ili o potrebi rekonstrukcije Vijeća ministara BiH.

(2) Predsjedništvo BiH može predložiti smjenu predsjedatelja Vijeća ministara BiH.

(3) Prijedlozi iz st. (1) i (2) ovoga članka dostavljaju se predsjedatelju Doma u pisanom obliku, potpisani i s obrazloženjem.

(4) Predsjedatelj Doma odmah dostavlja ovaj prijedlog Predsjedništvu BiH, Vijeću ministara BiH, izaslanicima i Zastupničkom domu.

### Članak 142.
### (Uvrštavanje u dnevni red)

Prijedlog za glasovanje o nepovjerenju ili rekonstrukciji Vijeća ministara BiH obvezno se uvrštava u dnevni red sjednice Doma nakon 20 dana, a najkasnije 30 dana od dana dostave Vijeću ministara BiH.

### Članak 143.
### (Izvješće Vijeća ministara BiH o izglasavanju nepovjerenja)

(1) Prije početka sjednice o izglasavanju nepovjerenja Vijeće ministara BiH može podnijeti Domu izvješće u pisanom obliku sa svojim mišljenjem i stavovima.

(2) Izvješće se dostavlja izaslanicima najkasnije 48 sati prije održavanja sjednice.

### Članak 144.
### (Izvješće Vijeća ministara BiH o rekonstrukciji)

(1) Prije početka sjednice o izglasavanju rekonstrukcije Vijeće ministara BiH može podnijeti Domu izvješće u pisanom obliku sa svojim mišljenjem i stavovima.

(2) Ministri čija je smjena predložena mogu podnijeti Domu svoje izvješće.

(3) Izvješće se dostavlja izaslanicima najkasnije 48 sati prije održavanja sjednice.

### Članak 145.
### (Obrazlaganje prijedloga i odgovor Vijeća ministara BiH)

(1) Predlagatelj ima pravo i dužnost na sjednici Doma obrazložiti prijedlog za izglasavanje nepovjerenja ili rekonstrukciju Vijeća ministara BiH.

(2) Vijeće ministara BiH ima pravo odgovoriti i iznijeti svoje stavove, nakon čega se otvara rasprava.

### Članak 146.
### (Glasovanje)

(1) Nakon što se okonča rasprava, na glasovanje se stavlja prijedlog o nepovjerenju ili rekonstrukciji Vijeća ministara BiH.

(2) Ako prijedlog ne bude usvojen, može se glasovati i o drugim inicijativama u vezi s prijedlogom.

(3) Predsjedatelj obavještava Zastupnički dom, Vijeće ministara BiH i Predsjedništvo BiH o rezultatima glasovanja o nepovjerenuju ili rekonstrukciji i drugim inicijativama u vezi s tim, ako su postojale.

## Odjeljak C. Smjena ministra ili zamjenika ministra

### Članak 147.
### (Pokretanje postupka smjene ministra ili zamjenika ministra)

(1) Predsjedatelj Vijeća ministara BiH može pokrenuti postupak smjene ministra ili zamjenika ministra.

(2) Prijedlog iz stavka (1) ovoga članka dostavlja se predsjedatelju Doma u pisanom obliku s obrazloženjem.

(3) Predsjedatelj Doma odmah dostavlja prijedlog zastupnicima i Zastupničkom domu.

### Članak 148.
### (Uvrštavanje u dnevni red)

Prijedlog za smjenu ministra ili zamjenika ministra obvezno se uvrštava u dnevni red sjednice Doma najkasnije 15 dana od dana kada predsjedatelj Doma zaprimi taj prijedlog od predsjedatelja Vijeća ministara BiH.

### Članak 149.
### (Obrazlaganje prijedloga i rasprava)

(1) Predsjedatelj Vijeća ministara BiH ima pravo na sjednici Doma obrazložiti svoju inicijativu, nakon čega se otvara rasprava.

(2) Ministar ili zamjenik ministra čija je smjena predložena ima pravo obratiti se Domu.

### Članak 150.
### (Glasovanje o potvrdi smjene ministra ili zamjenika ministra)

(1) Nakon što se okonča rasprava, glasuje se o potvrdi smjene ministra ili zamjenika ministra.

(2) Ako prijedlog ne bude potvrđen, može se glasovati i o drugim inicijativama u vezi s tim, ako su postojale.

(3) Predsjedatelj Doma obavještava Zastupnički dom, Vijeće ministara BiH i Predsjedništvo BiH o rezultatima glasovanja i o drugim inicijativama u vezi s tim, ako su postojale.

## POGLAVLJE VIII. Rezolucija i ostali akti

### Članak 151.
### (Podnošenje prijedloga rezolucije)

(1) Dom može rezolucijom izraziti svoj stav o bitnim političkim pitanjima i utvrditi političke smjernice koje će provoditi Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH ili druge institucije BiH.

(2) Izaslanik može podnijeti prijedlog rezolucije, koji se razmatra na sjednici Doma.

### Članak 152.
### (Rasprava i glasovanje o prijedlogu rezolucije)

(1) Predlagatelj rezolucije dobiva riječ u trajanju do 20 minuta, dok ostali sudionici u raspravi mogu dobiti riječ u trajanju do 10 minuta.

(2) Amandmani na predložene rezolucije podnose se u pisanom obliku u bilo koje vrijeme sjednice.

(3) Kada se zaključi rasprava, glasuje se o predloženim amandmanima i rezoluciji.

### Članak 153.
### (Ostali akti)

(1) Dom može donositi deklaracije, odluke, preporuke, zaključke i druge akte.

(2) Akti iz stavka (1) ovoga članka definiraju se na sljedeći način:

a) deklaracija je akt koji sadrži načelno mišljenje o važnim pitanjima koja je Dom razmatrao;

b) odluka je akt kojim se rješavaju pitanja iz nadležnosti Parlamentarne skupštine BiH;

c) preporuka je akt kojim se ukazuje na značaj određenih pitanja koja se odnose na provedbu zakona;

d) zaključak je akt koji se donosi o pitanjima u pojedinačnoj stvari koja se tiču postupka.

(3) Glasovanje o aktima iz stavka (1) ovoga članka obavlja se u skladu s utvrđenim načinom odlučivanja u Domu, osim ako Ustavom BiH, ovim Poslovnikom ili zakonom nije drukčije propisano.

## POGLAVLJE IX. Aktivnosti informiranja
## Odjeljak A. Izaslanička pitanja i inicijative

### Članak 154.
### (Izaslanička pitanja i inicijative)

(1) Izaslanici mogu postavljati pitanja i podnositi inicijative predsjedatelju i članovima Vijeća ministara BiH ili drugim subjektima iz njihove nadležnosti, osobito o stanju u pojedinim područjima društvenog života i provedbi zakona i drugih akata Parlamentarne skupštine BiH, odnosno o radu ministarstava i drugih tijela državne uprave.

(2) Izaslanička pitanja mogu se postavljati usmeno i u pisanom obliku, a izaslaničke inicijative samo u pisanom obliku.

(3) Izaslanička pitanja u pisanom obliku mogu se postavljati i Uredu visokog predstavnika u BiH.

## Odjeljak B. Pitanja i odgovori u usmenom obliku

### Članak 155.
### (Usmena pitanja)

(1) Izaslanici mogu usmeno postavljati pitanja Vijeću ministara BiH odnosno pojedinom članu Vijeća ministara BiH na početku svake prve sjednice Doma u mjesecu, prije rasprave o dnevnom redu, uz izravan televizijski prijenos.

(2) Redoslijed postavljanja pitanja određuje se prema redoslijedu prijavljivanja izaslanika.

(3) Izaslanik može postaviti jedno izaslaničko pitanje u trajanju do dvije minute. Pitanje mora biti kratko i jasno formulirano i, u pravilu, takvo da se na njega može odgovoriti odmah i bez pripreme.

(4) Izaslanik može reći je li zadovoljan ili nezadovoljan odgovorom na izaslaničko pitanje iznoseći razloge u trajanju do jedne minute.

(5) Ako je nezadovoljan odgovorom, izaslanik može zatražiti dostavu odgovora u pisanom obliku u roku od 15 dana.

### Članak 156.
### (Postavljanje pitanja)

(1) Izaslanici u pisanom obliku najavljuju da će usmeno postaviti izaslaničko pitanje najkasnije 24 sata prije početka sjednice Doma.

(2) Najava iz stavka (1) ovoga članka dostavlja se predsjedatelju Vijeća ministara BiH i onome članu Vijeća ministara BiH kojemu je upućena, a obvezno sadrži ime i prezime izaslanika koji želi usmeno postaviti izaslaničko pitanje, naznaku kome se pitanje postavlja te naznaku područja na koje se pitanje odnosi.

(3) Predsjedatelj Vijeća ministara BiH dužan je osigurati nazočnost najmanje polovine članova Vijeća ministara BiH na sjednici Doma u vrijeme određeno za usmeno postavljanje izaslaničkih pitanja.

### Članak 157.
### (Odgovori na pitanja)

(1) Član Vijeća ministara BiH kojemu je pitanje upućeno dužan je odgovoriti na postavljeno pitanje na istoj sjednici na kojoj je ono i postavljeno ili navesti

razloge zbog kojih na njega ne može odgovoriti. U tom slučaju dužan je dati usmeni odgovor na postavljeno pitanje na prvoj sljedećoj sjednici Doma u vrijeme određeno za usmeno postavljanje izaslaničkih pitanja.

(2) Odgovor na postavljeno pitanje traje do dvije minute.

## Odjeljak C. Pitanja u pisanom obliku i inicijative

### Članak 158.
### (Postavljanje pitanja i podnošenje inicijativa)

(1) Izaslanik može postaviti pitanje i podnijeti inicijativu u pisanom obliku posredstvom predsjedatelja Doma.

(2) Kada je pitanje formulirano u skladu sa stavkom (1) ovoga članka, predsjedatelj Doma prosljeđuje pitanje i inicijativu onome komu je upućeno.

(3) Na početku svake sjednice Doma predsjedatelj obavještava Dom o tome koji su izaslanici postavili pitanje i na koja su pitanja izaslanici dobili odgovore.

### Članak 159.
### (Odgovor u pisanom obliku)

(1) Pitanja u pisanom obliku uglavnom se, premda ne isključivo, odnose na tehnička pitanja ili ona za koja nije dovoljno jednostavno usmeno objašnjenje. Ni pitanje ni odgovor ne smiju premašiti jedan standardni list A-4 formata.

(2) Odgovor u pisanom obliku mora se dati u roku od 30 dana od dana dostave pitanja onome komu je upućeno.

(3) Ako Vijeće ministara BiH odnosno njegov član ne mogu odgovoriti u roku iz stavka (2) ovoga članka, dužni su, posredstvom predsjedatelja Doma, izvijestiti izaslanika o razlozima zbog kojih to ne mogu učiniti i vremenu kada će dostaviti odgovor.

(4) Kada predsjedatelj Doma zaprimi odgovor, dostavlja presliku svim izaslanicima. Predsjedatelj Doma daje priliku izaslaniku, koji je na postavljeno pitanje tražio odgovor u pisanom obliku, da se izjasni je li zadovoljan odgovorom. Ako izaslanik nije zadovoljan odgovorom, može postaviti dopunsko izaslaničko pitanje u pisanom obliku.

## Odjeljak D. Zajedničke sjednice obaju domova – pitanja i odgovori

### Članak 160.
### (Zajednička sjednica obaju domova - pitanja i odgovori)

(1) Najmanje jednom godišnje Zajednički kolegij organizira posebnu zajedničku sjednicu obaju domova: "Izaslanici i zastupnici pitaju – Vijeće ministara BiH odgovara".

(2) Za ove sjednice dijaloškog tipa osigurat će se uvjeti za izravan televizijski i radijski prijenos radi javnosti rada i informiranja građana o svim bitnim pitanjima iz nadležnosti izvršnih tijela vlasti na razini Bosne i Hercegovine.

(3) Izaslanik ima pravo postaviti jedno pitanje i replicirati na odgovore u trajanju do tri minute. Pitanje se dostavlja Vijeću ministara BiH najmanje sedam dana prije održavanja sjednice.

(4) Sjednica iz stavka (1) ovoga članka zakazuje se 30 dana ranije, a može trajati najdulje četiri sata.

### Članak 161.
### (Procedura na zajedničkoj sjednici)

(1) Pitanje se obrazlaže na sljedeći način: izaslanik postavlja pitanje u trajanju do tri minute. Potom predsjedatelj Vijeća ministara BiH ili resorni ministar dobiva riječ u istom trajanju. Nakon toga izaslanik može komentirati odgovor ili postaviti novo pitanje u trajanju do dvije minute. Predsjedatelju Vijeća ministara BiH ili resornom ministru omogućuje se novi odgovor u istom trajanju, nakon čega predsjedatelj zaključuje raspravu i daje riječ sljedećoj osobi ovlaštenoj da govori.

(2) Predsjedatelj Vijeća ministara BiH ili resorni ministar mogu zatražiti, iz određenih razloga i samo jednom, odgodu rasprave o pitanju za sljedeću sjednicu Doma.

## Odjeljak E. Interpelacija

### Članak 162.
### (Podnošenje i razmatranje)

(1) Interpelacija je pitanje kojim se na sjednici Doma otvara rasprava o radu Vijeća ministara BiH u cjelini ili o pojedinim odlukama Vijeća ministara BiH ili određenih ministarstava, te provedbi utvrđene politike i zakona.

(2) Interpelacija se može podnijeti i kada izaslanik nije zadovoljan ni naknadnim dopunskim pisanim odgovorom Vijeća ministara BiH na postavljeno pitanje, a pitanje i odgovor ukazuju na postojanje posebno opravdanih razloga da se o njima otvori rasprava u Domu.

(3) Interpelaciju mogu podnijeti tri izaslanika predsjedatelju Doma u pisanom obliku. U njoj mora biti jasno postavljeno i obrazloženo pitanje koje treba razmatrati.

(4) Kolegij Doma razmatra interpelaciju i dostavlja ju onome na koga je naslovljena.

**Članak 163.**
**(Uvrštavanje interpelacije u dnevni red)**

(1) Nakon upućivanja onome na koga je naslovljena, interpelacija se uvrštava u dnevni red sjednice Doma u roku od 30 dana od dana njena upućivanja.

(2) U dnevni red jedne sjednice može biti uvrštena samo jedna interpelacija.

**Članak 164.**
**(Rasprava o interpelaciji)**

(1) Predstavnik interpelanata dobiva riječ u trajanju do 30 minuta za objašnjenje interpelacije. Potom dobiva riječ u istom trajanju onaj komu je interpelacija upućena. Nakon toga drugi izaslanici, na svoje traženje, mogu intervenirati u trajanju do 10 minuta. Isto pravilo primjenjuje se i za interpelanta i za onoga kome je interpelacija upućena.

(2) Podnositelji interpelacije mogu povući interpelaciju do zaključenja rasprave.

**Članak 165.**
**(Usvajanje interpelacije s potrebnim mjerama)**

Nakon rasprave Dom zauzima stav o pitanju koje je pokrenuto interpelacijom i predloženim zaključcima, utvrđuje mjere za rješavanje problema i, prema potrebi, utvrđuje odgovornost za nastalo stanje.

## POGLAVLJE X. Odnosi s drugim institucijama BiH
### Odjeljak A. Predsjedništvo BiH

**Članak 166.**
**(Obavještavanje Predsjedništva BiH o sjednicama Doma)**

(1) Predsjedatelj Doma poziva Predsjedništvo BiH na svaku sjednicu Doma.

(2) Na sjednicama na kojima se razmatraju prijedlozi zakona koje predloži Predsjedništvo BiH ili na kojima se rješavaju pitanja iz nadležnosti Predsjedništva BiH obvezna je nazočnost bar jednog člana Predsjedništva BiH.

(3) Predsjedništvo BiH, posredstvom svojih predstavnika, sudjeluje na sjednicama Doma iz stavka (2) ovoga članka i ima pravo i obvezu sudjelovati u raspravi u svakom trenutku.

**Članak 167.**
**(Informiranje Doma o pitanjima iz nadležnosti Predsjedništva BiH)**

(1) Na zahtjev Doma ili na svoj zahtjev, Predsjedništvo BiH na sjednici Doma iznosi stavove i obavještava Dom o pitanjima iz svoje nadležnosti.

(2) Dom može zatražiti od Predsjedništva BiH da prije održavanja sjednice dostavi izvješće u pisanom obliku.

(3) Nakon rasprave Dom može usvojiti rezoluciju koja sadrži njegov stav ili smjernice u vezi s odgovarajućom politikom.

(4) Predsjedništvo BiH, u skladu s Ustavom BiH, najmanje jednom godišnje podnosi Domu izvješće o svojim rashodima.

**Odjeljak B. Vijeće ministara BiH**

**Članak 168.**
**(Prava i dužnosti Vijeća ministara BiH)**

Unutar prava i dužnosti navedenih u Ustavu BiH i zakonu, Vijeće ministara BiH:

a) može podnositi prijedloge zakona Domu i dostavljati mišljenja o prijedlozima zakona čiji ono nije predlagatelj;

b) može tražiti sazivanje sjednice Doma radi razmatranja pitanja o kojemu želi iznijeti svoj stav i dobiti mišljenje odnosno stav Doma;

c) posredstvom svoga predstavnika dužno je sudjelovati na sjednicama Doma i povjerenstava Doma, a po pozivu i na sjednicama Kolegija Doma;

d) ima pravo i obvezu intervenirati u raspravama;

e) može tražiti uvrštenje jedne točke u dnevni red sjednice Doma. U tom se slučaju zatražena točka uvrštava u dnevni red sjednice Doma;

f) može tražiti odgodu rasprave samo o jednoj neobveznoj točki dnevnoga reda kako bi zauzelo stav i iznijelo ga na sljedećoj sjednici. U tom se slučaju zatražena točka skida s dnevnog reda sjednice Doma.

## Članak 169.
## (Predstavljanje Vijeća ministara BiH)

(1) Vijeće ministara BiH u Domu predstavlja njegov predsjedatelj ili jedan ili više njegovih članova, osim ako je ovim Poslovnikom ili zakonom drukčije propisano.

(2) Ministre mogu predstavljati zamjenici ministara i ako se nazočnost odnosi na sjednice povjerenstava - pomoćnici ministara, osim ako je ovim Poslovnikom ili zakonom drukčije propisano.

## Članak 170.
## (Obavještavanje Vijeća ministara BiH o sjednicama Doma i povjerenstava)

Dom i njegova povjerenstva obavještavaju Vijeće ministara BiH o terminima održavanja svojih sjednica kako bi predstavnici Vijeća ministara BiH sudjelovali na tim sjednicama.

## Članak 171.
## (Informiranje u povjerenstvima)

(1) Članovi Vijeća ministara BiH, na svoje ili na traženje ovlaštenog povjerenstva, dolaze na sjednicu povjerenstva radi informiranja o danom pitanju.

(2) Povjerenstvo može zahtijevati od članova Vijeća ministara BiH da prije sjednice podnesu izvješće u pisanom obliku o istom pitanju.

(3) Nakon rasprave ili na svojoj sljedećoj sjednici povjerenstvo može usvojiti rezoluciju u kojoj iznosi svoj stav ili smjernice u vezi s odgovarajućom politikom ministarstva.

(4) Povjerenstvo može pokrenuti postupak utvrđivanja odgovornosti pozvanog člana Vijeća ministara BiH ako:

a) ne odgovori na poziv povjerenstva;

b) povjerenstvu ne podnese potrebne informacije;

c) povjerenstvu podnese nepotpune ili netočne informacije.

## Članak 172.
## (Izvješće o radu Vijeća ministara BiH)

(1) Vijeće ministara BiH podnosi Domu izvješće o svome radu najmanje jednom godišnje.

(2) Dom razmatra izvješće o radu Vijeća ministara BiH u roku od 30 dana nakon njegova podnošenja. Nakon rasprave Dom može rezolucijom iskazati svoj politički stav o podnesenom izvješću.

## Odjeljak C. Druge institucije

### Članak 173.
### (Suradnja s drugim institucijama BiH)

Prava i dužnosti, kao i suradnja Doma s drugim institucijama BiH, ostvaruju se u skladu s Ustavom BiH, zakonima i ovim Poslovnikom.

## POGLAVLJE XI. Aktivnosti unutarnje regulacije

### Članak 174.
### (Izmjene i/ili dopune Poslovnika)

Dom može, na prijedlog izaslanika, dopunjavati i/ili mijenjati ovaj Poslovnik u skladu s Ustavom BiH, primjenjujući postupak donošenja odluka u skladu s člankom IV.3.d) Ustava BiH, i odredbama ovoga Poslovnika.

### Članak 175.
### (Uređivanje pitanja zaključkom)

(1) Dom zaključkom može urediti određeno pitanje koje nije nikako ili nije precizno uređeno ovim Poslovnikom.

(2) Zaključak je obvezujući samo za konkretno pitanje iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Zaključak je obvezujući sve dok se dano pitanje Poslovnikom drukčije ne uredi. Zaključak se primjenjuje od dana usvajanja, osim ako nije drukčije predviđeno.

### Članak 176.
### (Zaključak povjerenstava)

Povjerenstva mogu usvajati zaključke u istu svrhu kao u članku 175. ovoga Poslovnika i o pitanjima iz svoje nadležnosti. Ti su zaključci podređeni zaključcima Doma.

## POGLAVLJE XII. Odluke o pitanjima od vitalnog interesa i samoraspuštanje Doma
## Odjeljak A. Odluke o pitanjima od vitalnog interesa

### Članak 177.
### (Proglašavanje odluke štetnom po vitalni interes)

Predložena odluka Parlamentarne skupštine BiH može biti proglašena štetnom

po vitalni interes bošnjačkoga, hrvatskoga ili srpskoga naroda većinom glasova bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih izaslanika izabranih u skladu sa člankom IV/1.a) i b) Ustava BiH. Za donošenje takve odluke bit će potrebna suglasnost Doma, koju izglasa većina bošnjačkih, većina hrvatskih i većina srpskih izaslanika koji su nazočni i koji glasuju.

**Članak 178.**
**(Pokušaj rješavanja u zajedničkom povjerenstvu ili upućivanje Ustavnom sudu BiH)**

Kada većina bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih izaslanika stavi primjedbu na pozivanje na točku e) Ustava BiH, predsjedatelj Doma odmah saziva sjednicu zajedničkog povjerenstva koje čine tri izaslanika, od kojih je svaki izabran između bošnjačkih, hrvatskih i srpskih izaslanika, u cilju rješavanja toga pitanja. Ako to povjerenstvo ne uspije u roku od pet dana, predmet se upućuje Ustavnom sudu BiH, koji će po hitnom postupku preispitati proceduralnu ispravnost predmeta.

**Odjeljak B. Samoraspuštanje Doma**

**Članak 179.**
**(Samoraspuštanje Doma)**

(1) Dom naroda može se raspustiti odlukom Predsjedništva BiH ili samoga Doma, pod uvjetom da je odluka Doma o raspuštanju donesena većinom koja uključuje većinu glasova izaslanika iz najmanje dva naroda - bošnjačkoga, hrvatskoga ili srpskoga.

(2) Najmanje tri izaslanika mogu podnijeti Kolegiju prijedlog odluke o raspuštanju Doma.

(3) Kolegij Doma saziva Dom radi razmatranja ovoga prijedloga u roku od 15 dana od dana njegova podnošenja.

(4) Nakon rasprave prijedlog se stavlja na glasovanje. Smatra se usvojenim ako ga odobri većina koja sadrži većinu glasova izaslanika iz najmanje dva naroda.

(5) Odluka se objavljuje i dostavlja Zastupničkom domu, Predsjedništvu BiH i Vijeću ministara BiH.

## POGLAVLJE XIII. Razno

### Članak 180.
### (Imenovanje članova izaslanstava Parlamentarne skupštine BiH)

(1) Prije imenovanja članova izaslanstava Parlamentarne skupštine BiH koja sudjeluju u parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija ili međunarodnim institucijama, Kolegij Doma, u suradnji s Kolegijem Zastupničkog doma, utvrđuje koliko članova moraju izabrati oba doma. Kolegij Doma nastoji pronaći razmjernu formulu za sastav izaslanstava koja odražava ukupni sastav Parlamentarne skupštine BiH, uvažavajući i kriterij odgovarajuće spolne zastupljenosti.

(2) Dom imenuje svoje članove koji trebaju sudjelovati u parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija ili u međunarodnim institucijama, pri čemu osigurava da sastav izaslanstva odražava ukupan sastav Doma. Kolegij Doma, uz pomoć Tajništva Parlamentarne skupštine BiH, brine o osiguranju potrebnih uvjeta za provođenje planiranih međunarodnih aktivnosti stalnih i privremenih parlamentarnih izaslanstava.

(3) Izaslanstvo je dužno u roku od sedam dana nakon imenovanja članova izabrati predsjedatelja i dva zamjenika, utvrditi program rada i o tome obavijestiti Dom.

(4) Izaslanstvo usvaja poslovnik kojim pobliže utvrđuje prava i obveze predsjedatelja, zamjenika i članova izaslanstva, odnos prema Domu, način podnošenja izvješća i druga pitanja bitna za rad izaslanstva.

### Članak 181.
### (Skupine prijateljstva)

U skladu s kriterijima utvrđenim u članku 180. ovoga Poslovnika, Dom može imenovati svoje članove u skupine prijateljstva s drugim zemljama.

### Članak 182.
### (Konzultacije za novoizabrane predstavnike Bosne i Hercegovine)

(1) Nadležna tijela Bosne i Hercegovine koja provode procedure nominiranja predstavnika Bosne i Hercegovine za članstvo u međunarodnim institucijama dužna su pri izradi lista za članstvo obaviti konzultacije u Domu.

(2) Konzultacije se obavljaju prije izjašnjenja Doma na sjednici Zajedničkog kolegija i Zajedničkog povjerenstva za europske integracije.

### Članak 183.
### (Uporaba jezika)

(1) Zapisnici sastanaka i izvješća Doma, povjerenstava i zajedničkih povjerenstava pišu se na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku latiničnim i ćiriličnim pismom. Zakoni, amandmani na Ustav BiH, poslovnici, zaključci i rezolucije pišu se i objavljuju na isti način.

(2) Izaslanik izjavljuje u pisanom obliku na kojem jeziku i pismu želi primati materijal iz stavka (1) ovoga članka.

### Članak 184.
### (Postupanje s povjerljivim materijalima)

Domovi svojim odlukama propisuju način postupanja s povjerljivim materijalima. Izaslanici su dužni potpisati izjavu o čuvanju tajne i nakon prestanka dužnosti u Domu i/ili povjerenstvu.

### Članak 185.
### (Isticanje grba i zastave Bosne i Hercegovine)

Državna himna se intonira, a grb i zastava Bosne i Hercegovine ističu se u konferencijskim dvoranama Doma i prostorijama klubova naroda u skladu sa zakonom.

## POGLAVLJE XIV. Tajništvo Parlamentarne skupštine BiH

### Članak 186.
### (Osnivanje i organizacija Tajništva Parlamentarne skupštine BiH)

(1) Dom, zajedno sa Zastupničkim domom, osniva Tajništvo Parlamentarne skupštine BiH.

(2) Ustrojstvo i djelatnost Tajništva Parlamentarne skupštine BiH uređuju se posebnim aktima.

### Članak 187.
### (Imenovanje tajnika Doma)

Dom ima tajnika, kojega imenuje Dom, na prijedlog Kolegija Doma.

## Članak 188.
## (Imenovanje tajnika Zajedničke službe Tajništva Parlamentarne skupštine BiH)

Tajnika Zajedničke službe Tajništva Parlamentarne skupštine BiH, na prijedlog kolegija obaju domova, imenuju oba doma.

## Članak 189.
## (Prava i dužnosti tajnika Doma)

(1) Tajnik Doma:

a) pomaže Kolegiju Doma i predsjedatelju Doma u obavljanju njihovih dužnosti;

b) osigurava vođenje i čuvanje zapisnika sjednica Doma, Kolegija Doma i povjerenstava Doma;

c) osigurava vođenje i čuvanje zapisnika zajedničkih sjednica obaju domova i Zajedničkog kolegija zajedno s tajnikom Zastupničkog doma;

d) osigurava vođenje i čuvanje zapisnika sjednica zajedničkih povjerenstava zajedno s tajnikom Zastupničkog doma;

e) zajedno s tajnikom Zajedničke službe Tajništva Parlamentarne skupštine BiH brine o izdavanju publikacija Doma, a publikacija Parlamentarne skupštine BiH zajedno s tajnikom Zastupničkog doma;

f) brine o provedbi zaključaka Doma;

g) zajedno s tajnikom Zajedničke službe Tajništva Parlamentarne skupštine BiH i tajnikom Zastupničkog doma odgovara za rad Tajništva Parlamentarne skupštine BiH;

h) brine o čuvanju i stavljanju pečata, objavi i dostavi, ovisno o slučaju, zakona i akata koje Dom donese;

i) ima druga prava i dužnosti određene ovim Poslovnikom i druge dužnosti koje mu povjere Kolegij Doma, predsjedatelj Doma i Dom.

(2) U slučaju da tajnik Doma nije u mogućnosti biti nazočan sjednicama Doma, predsjedatelju Doma u vođenju sjednica pomaže državni službenik iz Tajništva Parlamentarne skupštine BiH kojega odredi Kolegij Doma, na prijedlog tajnika Doma.

## POGLAVLJE XV. Prijelazne i završne odredbe

### Članak 190.
### (Donošenje Poslovnika Doma)

Poslovnik Doma donosi se prema postupku donošenja odluka u Domu, u skladu s člankom IV.3.d) Ustava BiH.

### Članak 191.
### (Postupak povodom prijedloga zatečenih u proceduri)

Postupak povodom prijedloga zakona i drugih akata koji se nalaze u parlamentarnoj proceduri okončat će se prema odredbama dosadašnjeg poslovnika ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 91/06, 91/07, 87/09 i 32/12).

### Članak 192.
### (Postupak povodom prijedloga zatečenih u proceduri pri promjeni saziva Doma na izborima)

(1) Postupak povodom prijedloga zakona i drugih akata čiji su ovlašteni predlagatelji, Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH i Zastupnički dom, a koji su podneseni prije isteka saziva Doma, nastavlja se u novom sazivu Doma u zakonodavnom postupku u kojem je prijedlog zakona ili drugog akta razmatran u prethodnom sazivu.

(2) Postupak povodom prijedloga zakona ili drugih akata čiji su predlagatelji izaslanici iz prethodnog saziva Doma ne nastavlja se, osim ako netko od izabranih izaslanika iz novog saziva ne preuzme ulogu predlagatelja zakona ili drugog akta.

### Članak 193.
### (Nediskriminacija)

Izrazi koji su, radi preglednosti, dani u jednom gramatičkom rodu u ovome aktu se bez diskriminacije odnose i na muškarce i na žene.

**Članak 194.**
**(Prestanak važenja)**

Početkom primjene ovoga Poslovnika prestaje primjena Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 91/06, 91/07, 87/09 i 32/12).

**Članak 195.**
**(Stupanje na snagu)**

Ovaj Poslovnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se od početka novog saziva Doma.

***

**"Službeni glasnik BiH" broj 88/15**

**Članak 3.**
**(Stupanje na snagu)**

**Ove Izmjene Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine stupaju na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".**

***

*"Službeni glasnik BiH" broj 96/15*

*Članak 4.*
*(Stupanje na snagu)*

*Ove Izmjene i dopune Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine stupaju na snagu sljedećega dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".*

***

"Službeni glasnik BiH" broj 53/16

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ove dopune Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

# KAZALO


POGLAVLJE I. Konstituiranje Doma 9
Odjeljak A. Konstituiranje Doma 9
Odjeljak B. Klubovi naroda 10
Odjeljak C. Predsjedatelj, prvi i drugi zamjenik predsjedatelja Doma 11
POGLAVLJE II. Prava i dužnosti izaslanika 11
POGLAVLJE III. Ustrojstvo Doma 14
Odjeljak A. Kolegij Doma i Zajednički kolegij obaju domova Parlamentarne skupštine BiH 14
Odjeljak B. Predsjedatelj Doma 17
Odjeljak C. Opće odredbe o povjerenstvima Doma 18
Odjeljak D. Stalna povjerenstva Doma 22
Odjeljak E. Zajednička povjerenstva obaju domova Parlamentarne skupštine BiH 25
Odjeljak F. Stalna zajednička povjerenstva 27
POGLAVLJE IV. Sjednice Doma i zajedničke sjednice obaju domova Parlamentarne skupštine BiH 35
Odjeljak A. Orijentacijski radni plan Doma 35
Odjeljak B. Sazivanje sjednice Doma, predlaganje i utvrđivanje dnevnog reda 36
Odjeljak C. Definicija kvoruma, predsjedanje i sudjelovanje u radu 37
Odjeljak D. Održavanje reda 39
Odjeljak E. Tijek sjednice 40
Odjeljak F. Donošenje odluka 41
Odjeljak G. Zapisnik i snimka rasprave 43
Odjeljak H. Javnost rada 44
Odjeljak I. Zajedničke sjednice obaju domova Parlamentarne skupštine BiH 46
POGLAVLJE V. Aktivnosti Doma 47
Odjeljak A. Opće odredbe 47
Odjeljak B. Temeljni zakonodavni postupak: Inicijativa 47
Odjeljak C. Temeljni zakonodavni postupak: Postupak u Ustavnopravnom povjerenstvu i nadležnom povjerenstvu - faza I. 50
Odjeljak D. Temeljni zakonodavni postupak: Rasprava na sjednici Doma - prvo čitanje 51
Odjeljak E. Temeljni zakonodavni postupak: Postupak u nadležnom povjerenstvu – faza II. 53
Odjeljak F. Temeljni zakonodavni postupak: Rasprava na sjednici Doma – drugo čitanje 56
Odjeljak G. Temeljni zakonodavni postupak: Odnosi između domova 57

Odjeljak H. Skraćeni i hitni postupak 59
Odjeljak I. Zakoni s oznakom "EI" 60
Odjeljak J. Proračun i izvješće o izvršenju proračuna institucija BiH 60
Odjeljak K. Odlučivanje o suglasnosti za ratificiranje i otkazivanje međunarodnih ugovora 61
Odjeljak L. Amandmani na Ustav BiH 61
Odjeljak M. Ispravci u zakonu, drugom propisu i općem aktu 62
Odjeljak N. Izrada pročišćenog teksta zakona i drugog akta 62
POGLAVLJE VI. Posebna i neovisna tijela Parlamentarne skupštine BiH 63
POGLAVLJE VII. Glasovanje o nepovjerenju i potrebi rekonstrukcije Vijeća ministara BiH 64
Odjeljak A. Opća odredba 64
Odjeljak B. Glasovanje o nepovjerenju i potrebi rekonstrukcije Vijeća ministara BiH 65
Odjeljak C. Smjena ministra ili zamjenika ministra 66
POGLAVLJE VIII. Rezolucija i ostali akti 67
POGLAVLJE IX. Aktivnosti informiranja 68
Odjeljak A. Izaslanička pitanja i inicijative 68
Odjeljak B. Pitanja i odgovori u usmenom obliku 69
Odjeljak C. Pitanja u pisanom obliku i inicijative 70
Odjeljak D. Zajedničke sjednice obaju domova – pitanja i odgovori 71
Odjeljak E. Interpelacija 71
POGLAVLJE X. Odnosi s drugim institucijama BiH 72
Odjeljak A. Predsjedništvo BiH 72
Odjeljak B. Vijeće ministara BiH 73
Odjeljak C. Druge institucije 75
POGLAVLJE XI. Aktivnosti unutarnje regulacije 75
POGLAVLJE XII. Odluke o pitanjima od vitalnog interesa i samoraspuštanje Doma 75
Odjeljak A. Odluke o pitanjima od vitalnog interesa 75
Odjeljak B. Samoraspuštanje Doma 76
POGLAVLJE XIII. Razno 77
POGLAVLJE XIV. Tajništvo Parlamentarne skupštine BiH 78
POGLAVLJE XV. Prijelazne i završne odredbe 80